No. ५४३-घ

Title आर्यासप्तशती

Author गोवर्धनाचार्यः

Extent ७८ Age

Subject काव्यम्

(आर्यासप्तशती)

गोवर्धनसप्तशतिका

५४२

भस्मावशेषोपीत्युक्तेर्दग्धस्यापि नेन देवीपाणिपीडनेन रूपताधनिता एवं चां
कुरितं तेन पाणिस्पर्शस्यामृतरूपत्वं वस्तुनावलुप्यते यथा चांकुरसं
जातं तरुं सम्पफलादिनेन जनोपकारस्तथैमदङ्कुरभाविशुहादिफलेनदार
कादिवधद्वारा सकलजनोपकारो भावीति च ध्वन्यते = १

ॐ श्रीस्वात्मने गुरवे शिवायें नमः श्रीगणपतये नमः पाणिग्रहे पुलकि

तं वपुरैशं भूतिभूषितं जयति अङ्कुरितं इव मनोभूर्यस्मिन्भस्मावशेषोपि १

उलकितमिति सात्वि
कभावोदयो दर्शितः = १

मा वमसंवृणु विषमिदमिति साशङ्कं पितामहेनोक्तः प्रातर्जयति सलज्जः क

पितामहग्रासहेतुविषनिग
रणेन कामिनीरतचिह्नवद्वे
न च सर्वोन्नमवाज्जयति = २

कज्जलेत्यादिना कामिनीप्रेमरतिप्रायः चालितं शंभु
...ध्वन्यते ... नेत्र ... लिना परम

एवं चकुपितका मिनी प्रसादनकर्मशालाया: परमगुरुशार्व... प्रियापदान्ते नेन गरलेत्यादिना जीवनायोत्यं स्मरा
... स्थाना ... सर्वो ... प्रियाय
... दत्तावस्थितिरेव निदान मित्यो

ज्जलमलिनाधरः शम्भुः २ जयति प्रियापदान्ते गरलग्रैवेयकः स्मरारातिः

रिपोरपि कामस्य प्रियापदन्तां निधेमात्यव किंतु नरत्यसौ नियुक्तिः / गलेष्टालु बद्धाशर लगमन
... मध्य संबंधिनो ... निकते ... चित्रे ... वीथ्याम्
...

विषमविशिखे विशिखं निवसारणे गलबद्धकरवालः ३ जयति ललाटकटाक्षः

...ननाय साध्यमाना पनो
देनजयति ... सर्वयात् =

केतकीप्रेतापो
...

निहितोनन ... सकण्ट... एवं च विचार्ये ... नियोगेन विशेषकारितानेन च मानल
... कारि ... ध्वन्यते

शशिमौलेः पक्ष्मलः प्रियाप्रणतौ धृतविस्मरेण निहितः सकण्टकः केतकेषु

कामस्य ... =

जटाप व किंजल्कानि ... एवमपि

रिव ४ जयति जटाकिञ्जल्कं गङ्गामधुमुण्डवलयबीजमयम् गलगरल

१

पङ्कसम्भवमम्भोरुहमाननं शम्भोः ५ संध्यासलिलाञ्जलिमपि कङ्कणफ

प्रतिबिम्बितगौरीवदनसक्तचित्त इत्यर्थः गौरीपदेन मनःसक्तताया ग्यतावदन निष्ठात्वमुच्यते
एवं चेत् दृष्टिविषयज्ञानाभावेन गौर्यामत्यन्तासक्तिरित्युच्यते विजया गौरीसखी तया हसितः = १

णापीयमानमविजानन् गौरीमुखार्पितमना विजयाहसितः
शिवो जयति ६ प्रतिबिम्बितगौरीमुखविलोकनोत्कम्पशिथि
स्वेदरूपसात्त्विकभावोदयेन रसविधाने समस्तवैशिष्ट्यशालिना यस्का
लकरगलितः स्वेदभरस्यमाणः संध्यासलिलाञ्जलिर्जयति ७
प्रणयकुपितप्रियापदलाक्षासंध्यानुबन्धमधुरेन्दुः तद्दल
एवं चमानापनोदार्थं कृतप्रणामः पुरः स्मरमालि जो नापि वाज्यते
यकनकनिकषग्रावग्रीवः शिवो जयति ८ धूर्णनखेन्दुर्दिग्गु
णितमञ्जीरा प्रेमपूर्णहेलाजयति हरमौलिरेखा गौरीचरणा
ङ्गुलिमध्यगुल्फेषु ९ श्रीकरपिहितेचक्षुः सुखयतु वः पुण्ड
कुह्तो नकारसोपि यो वं प्राप्तो धूनिनः
इति समये वामोविहीन तया लज्जावशादिति शेषः =
नवकरे गौवनहर्षं स्त्रिया नन्दा त्रिभिर्बालात्

गो·स·
५
२

चतुरेवनाभिपद्मत्वतयाविपरिणमागतमिवेत्यंवलक्ष्मीजन्मनदर्शनलालसत्वंहदिनिष्ठंवाच्यत्वेपिधानानर्थक्यंव
स्थानिमभिमतेनेननाभिकमलभान्त्यापिविधानायोग्यतामतीयतेव्यन्यता = १ एवंचनिशीहस्यापिदिशोः कौस्तुभाभरणधा
रणमुदरवर्त्त्यनेकलोकयुगपत्प्रकाशाविश्रान्तिविधानविदानन्तोव्यनक्ति तेनदिवाकरोदतिपादुः कौस्तुभेव्यज्यते = २

रीकनयनस्य जलनमिवोदितमागतमत्रनिमंनाभिसरसिरेण ९

अ तेनहृदालिं गगनमुरः जघयोर्ध्वनितम् अनेनोरसः कान्ति स्वेचयप् ईदृग्दृष्टाश्लेष प्राप्तेः प्रातःकालिकत्वंकर्मस्मृतम्

मयामेश्रीकुचकेउमपिवन्दितमुरोमुरद्विषोजयति दिनमुखनभ

इवकौस्तुभविभाकरोयद्विभूषयति १० प्रतिबिम्बितप्रियातनुस

कौस्तुभंजयतिमुरभिदोवक्षः पुरुषायितमभ्यस्यतिलक्ष्मीर्यदवे।

क्ष्यमकुरमिव ११ केलिचलांकुलिलम्भितलक्ष्मीनाभिर्मुरद्विषः

स्मरणः सजयतियेनकृताश्रीरत्नूपायप्रनाभस्य १२ रोमाव

लिर्मुरारेःश्रीवत्सनिवेशितायभागाः तन्नालनाभिनलिनका

५

येवातापमपहरत् १४ आदायसप्ततंत्रीचितांविपञ्चीमिवत्रयीं
गायन् मधुरंतुरङ्गवदनोचितंहरिर्जयतिहरिमद्री १५ सजय
तिमहावराहोजलनिधिजठरेचिरंनिमग्नापि येनात्मेरिवसहसा
कणिगणैर्बलाडुद्धृताधरणी १६ ब्रह्माण्डकुम्भकारंभुजगाका
रंजनार्दनंनौमि स्फारेयत्फणचक्रेधराशरावश्रियंवहति १७
गौरीजंघाकाण्डःपीवरसाचरणसहभ्रमिप्रियेजयति शङ्करपर्यन्त
जितोवीरस्तम्भःस्मरस्येव १८ उन्नालनाभिपङ्केरुहहंसवयेनाऽव

गो· स·
२
3

भातिशम्भुरपि जयतिगुहधायितायास्तदाननं चौलकन्यायाः १९

अङ्क·निलीनगजाननशङ्काकुलबाहुलेयहृतवसनौ सस्मितहर((

करकलितौ हिमगिरितनयास्तनौ जयतः २० कण्ठाचितोपि जहृति

मात्रनिरस्तः पदान्तिके पतितः यस्याः स्वप्नेपि स्वःस्मरमल्लनिर्भोज

यति सा चण्डी २१ देवेऽर्पितचरणास्त्रजिबाहुमायेव हन्ति कैटभीरूप

म् जयति सुरासुरहसिमालज्जाजिलेहणा लक्ष्मीः २२ तानसु

तानपि हरिमर्पितं वन्देऽहं कपटकैटभीरूपम् धैर्याद्धिम्बाधरम

२

फलद्वैःपीयूषमपिमुमुचे २३ तल्पीकृताहिरगणितगरुडो-
द्वाराभिहतविधिर्जयति फणश्वासपीतश्वासोरागान्धायाःश्रियः
केलिः २४ स्मेराननेनहरिणासस्पृहमाकारवेदिनाकलितम्
जयतिगुरुत्रपायितायाःकमलायाःकैटभीध्यानम् २५ कृतका-
न्तकेलिकृतकश्रीपीतश्वासनिद्रालुः शोषितविनतालिकृतोना-
भिसरोजेविधिर्जयति २६ प्रकरदद्वैमातुरनिस्त्रिंशगणचक्रभृ-
जापिपञ्चकर जयपञ्चमुखवेननतसमकदगान्धिमदाष्टतनुमनय २७

गो॰ स॰
४

मङ्गलकलशद्वितयकुम्भमदम्भेन भजत गजवदनम्॥ यद्दानतोय
तरलैस्तिलकुलनालम्बिरोलम्बैः॥२८॥ याभिरनङ्गः साङ्गीकृतः
स्त्रियोऽस्त्रीकृतास्सतायेन वामाचरणप्रवणौ प्रणमत तौ कामिनी
कामौ॥२९॥ विद्धिनवनालङ्कारं विचित्रवर्णावलीमयस्फुरणम्॥ शा
क्रायुधमिव वक्रं वल्मीकभुवं कविं नौमि॥३०॥ व्यासगिरां निर्यासं सारं
विश्वस्य भारतं वन्दे॥ भूषणतयेव संज्ञां यदङ्किता भारती वहति॥३१॥
सति काकुत्स्थकुलोन्नतिकारिणि रामायणे किमन्यदपि रोहति कु

४

त्यागङ्गाह्रदेकिंबहुजरसेवहति ॥२॥ अतिदीर्घजीवदोषाद्व्यासेन

नयशोऽपहारितंहन्त कैर्नोच्येतगुणाढ्यःसएवजन्मान्तरापन्नः ॥३॥

श्रीरामायणभारतबृहत्कथानांकवीन्नमस्कुर्मः त्रिस्रोतास्वसरसा

सरस्वतीस्फुरतियैर्भिन्ना ॥४॥ साकूतमधुरकोमलविलासिनीकण्ठ

कूजितप्राये शिक्षासमयेपिमुदेरतिलीलाकालिदासोक्ती ॥५॥

भवभूतेःसंबन्धाद्भूधरभूरेवभारतीभाति एतत्कृतकारुण्येकिम

न्यथारोदितिग्रावा ॥६॥ जातामिखण्डिनीप्राग्यथाशिखण्डीतथा

गो॰ स॰
५
5

वगाक्कामि प्रागल्भ्यमधिकमाप्तुंवाणीकादम्बरीकारः ३७ यंगण
यन्निगुरोरनुयस्यास्तिधर्मकर्मसंज्ञुचितम् कविमहत्त्वधानसमिव
तंतातंनीलाम्बरंवन्दे ३८ सकलकलाःकल्पयितुंप्रभुःप्रबन्धस्य
कुमुदबन्धोश्च सेनकुलतिलकभूपतिरेकोराकाप्रदोषश्च ३९ का
व्यस्यात्तरमैत्रीभाजोनन्तुकर्कशानचग्राम्याः शाश्त्राश्रपिपुरुषाश्रपि
साधवएवार्थबोधाय ४० वंशेगुणेश्वनविशान्तिदोषोरसभाविते
सतांमनसि रसमपितनप्रतीकृतिबद्धदोषःसन्निपातीव ४१ वि

५

गुणोपिकाव्यबन्धःसाधूनामाननंगतःस्वदते फूत्कारोपिसुवर्णेयोदन्
ध्यमानःश्रुतिंहरति ४२ स्वयमपिभूरिच्छिद्रश्चापलमपिसर्वतोमुखं
तन्वन् तितउस्तुभास्यपिशुनोदोषस्यविवेचनेऽधिकृतः ४३ अन्त
र्गूढानर्थानव्यञ्जयतःप्रसादरहितस्य सन्दर्भस्यनदस्यचनरसतःप्री
त्यैरसज्ञानाम् ४४ यदसेवनीयमसतामन्तःप्रायंसुवर्णविन्यासम्
सुरसार्थमयंकाव्यंत्रिविष्टपंवासमंविद्मः ४५ सत्कविरसनाशूर्पीनि
स्तुषतरशब्दशालिपाकेन तृप्तोदयिताधरमपिनाद्रियतेकासुधादासी ४६

गो॰ स॰
६
6

अकलितघाद्यालङ्कृतिरनुकूलास्खलितपदनिवेशापि अभिसारिकेव
रमयति सूक्तिः सोत्कर्षशृङ्गारा ४७ अध्वनिपदग्रहपरं मदयति हृदयं
नवानवाश्रवणम् काव्यमभिज्ञसभायां मञ्जीरं केलिवेलायाम् ४८
आस्वादितदयिताधरसुधारसस्यैव सूक्तयो मधुराः अकलितरसाल
नकोकिलः मुकुलोकलमुदञ्चयति ४९ बालाकटाक्षसूत्रितमसतीनेत्रत्रिभाग
कृतभाष्यम् कविमाणवकाः नीव्या व्याख्यातमधीयते भावम् ५० मसृ
णपदरीतिगतयः सज्जनहृदयाभिसारिकाः सुरसाः मदनाद्वैतश्रुतयो

४६

विषादाग्नेर्वर्द्धनस्यार्थाः ५१ वाणीप्राकृतसंस्कृतचित्तरसाबलैरेवसंस्कृतेनेनीता निम्नानुन्नूपनीराकलिन्दकन्येवगगनतलम् ५२ आर्यासप्तशतीयंप्रगल्भमनसामनाहृतायेषाम् हृतीरहिताइवतेनकामिनीमनसिनिवसन्ते ५३ रतरीतिवीनवसनाप्रियेवशुद्धापिवाक्सुखेहरसा अरसासालङ्कृतिरपिनरोचतेशालभञ्जीव ५४ ॥ अवधिदिनावधिजीवाःप्रसीदजीवन्तुपथिकजनजायाः उदेत्यवर्त्मप्रेोलोस्तनौपिधेहिप्रपापालि ५५ अनिवात्सलाससीलासेवाचतुरामा।

गी॰ स॰
८

नौनुकूलाच ग्रजनिविनीतागृहिणीसपदि सपत्नीस्तनोद्भेदे ५६
अयि कूलनिचुलमूलोच्छेदनदुःशीलवीचिवाचाले बककवितसपङ्कसा
रानवियात्काविरिभविता सि ५७ अयि विविधवचनरचनैदत्वासि चन्द्रक
रैसमानीय व्यसनदिवसेषु हृतिकथनत्वंदर्शनीयासि ५८ अत्युन्ना
निर्लोकोलाञ्छनमपदिशानुहीयतामोजः सदपिनयुज्यतिसत्वांवसुधा
च्छायामिवसुधांशुः ५९ अतिचापलेविनत्वत्तन्नर्निविशनिवातिका
ठिन्यः स्तवेरयमिस्त्वयमेतांसद्गुणांशेजरिवयएदाम ६॰ अङ्गेषुजी

र्यतिपरं त्वज्जनस्य नो मनोभवप्रसरः नतु नरनन्त्वगैर्भिन्नतिथिनिधरताम
एडलेकेलिः ९१ अन्धत्वमन्यसमयेबधिरत्वं बधिरकालसम्रालम्ब्य
श्रीकेशवयोः प्रणयी प्रजापतिर्नाभिवास्तव्यः ९२ अपिकोपवकारङ्ग
रूपेवनेचराणां उरोगुणोज्ञारम् यन्नविचार्यविधारितजठरस्त्वं सत्वा
लुते लाभः ९३ अगणितमहिमालेखितगुरुरधनेहः स्तनन्धयविरो
धी इष्टाकीर्त्तिस्यास्त्वयि रागः प्राणनिरपेक्षः ९४ अपराधादधिकं
मां व्यथयति तवकपटवचनरचनेयम् शास्त्राज्ञातोऽननथास्तिचीव्यधवे

गो॰स
८

दनायाछक्ष ६५ असतीलोचनमुकुरेकिमपिप्रतिफलतियन्मनोवृत्तिः
सारस्वतमपिचत्तुः सतिमिरमिवनत्तलत्तयति ६६ अन्यमुखेऽर्वादो
यःप्रियवदनेसएवपरिहासः इतरेन्धनजन्मायोधूमः सोगुरुसमुद्भ
वोधूपः ६७ अयिमुग्धमगतनकतरलाविकसन्नीसोरभानुसारेण चर
यिमोहायवराकीपतितामधुपीवविषकुसुमे ६८ अयिमुग्धगन्धसि
न्धुरशंकामात्रेणदन्तिनोदलिताः उपभुञ्जतेकरेणुः केवलमिहमल्ल
णः करिणः ६९ अतिविनयवामननतुर्विलंघ्यतेगेहदेहलीनवधूः

८

अस्याः पुनरारभटीकुसुमसवाटीविजानाति ७० अन्तर्गतैर्गुणैः किंवि
त्रा अपि साहित्यो विरलाः सगुणोगीतैर्यदसौवनेचरं हरिणमपिहर
ति ७१ अतुलितसकलविभूषां प्रातर्बालां विलोक्यानुदिनं प्राक्
प्रियशिरसिवीत्ययावकमथनिःश्वसितं सपत्नीभिः ७२ अपिलज्जा
वतिनिर्भरनिपीडितरतनिःसहाङ्गिःसवेपथुमे लोचनकोकनदच्छदमु
न्मीलयसप्रभातेते ७३ अमिलितमुत्पीडितवक्षोरुहमतिविहूवज
घनोरुः सापघयातेनभुजाभ्यां केवलमालिङ्गितोस्मितया ७४ अति

गो॰स॰
१
१

स जित नतारे यंद्दष्टिः क्रतिलंघन त्वमा हतन्त्र जिनसिद्धान्तस्थितिरिव

सवासनां कं न मोहयति ७५ अलमविषयभयलज्जावञ्चितमात्मान।

मियत्समयम् नवपतिचित दयितगुणग्रामो चलितिनालपतिशयितसखीः ७६

अनुरागवर्ण्णिनानवविरहे लोग्रेणसा गृहीताङ्गी ७७ त्रिपुरविपुणेव

गौरीवरतनुरर्द्धावशिष्टेव ७८ अन्यप्रवणोप्ययसि विपरीतेनैवतसी।

वविहितास्या तजतिमिकन्यः सखिभवन्ति विफलप्रमाहास्याः ७८

अधिकः सर्वेभ्योयः प्रियः प्रियेभ्यो हृदिस्थितः सततम् सखवंतिहृद

येजीवः कण्ठेऽस्यास्त्वमिवसम्भोगे ७५ अनयनपथेप्रियेनव्ययाय
याद्दयपवडःखापे म्लानेवकेवलंनिशितपनशिलावासरेज्वलति ८०
अविभाव्योमित्रेपिस्थितिमात्रेणैवनन्दयन्दयितः रहसिव्यपदेशा
द्यमर्थइवाराजकेभोग्यः ८१ अक्रोधीरपराधान्ममतथ्यंकथयमन्
मुखंवीक्ष्य अभिधीयतेनकिंयदिनमानचौराननः कितवः ८२ अ
न्योन्यमनुरक्तौनसमेतन्नटादथान्यतटंभजतोः उदितेऽर्केपिनमाद्य
त्तानंसमाप्यतेएनोः ८३ अपिचूतवल्लिफलभरननाङ्किविषमविका

गी॰
स॰
१०
10

षिासोत्वम्पे मघपचयटावर्ष्मवंकात्वंकिंफलितापिविफलैव ८४
अंजलिवकाविलोकैर्म्लानिमनाप्नैवरंजिताजगती संध्यायाइववसं
तिः स्वल्पापिसवेिसवायैव ८५ अगृहीतानुनयांमामुपेक्ष्यसखो
गतावनैकाहं प्रसभंकरोषिमयिचेत्वडपरिवपुरद्यमोक्ष्यामि ८६
अस्थिरवरागः कितवोमानीचपलोविहृकस्त्वमसि ममसख्यः पततसिकरेप
घ्यामियथात्रजभवसि ८७ अकरुणाकातरमनसादर्शितनीरानिरंतरालेयं
त्वामनुधावतिविभ्रमवेगंगेव भगीरथ्यंदृष्टिः ८८ अंतःकलुषस्त्वं

भितरसयामङ्गारनालयेवमम अग्रगुनुखस्यविहितावरवर्णिनि
नत्वयात्वमि: ८९ अपिसरलेसरलतरोर्मदमुदितद्विपकपोलपाले
श्च अन्योन्यमुग्धगन्धव्यतिहार:कषणमाचष्टे ९० अस्या:कररुह
खण्डितकाण्डपटप्रकटनिर्गमाद्दृष्टि: पटविगलितनि:कलुषास्व
ट्टतेवीह्यवधारेव ९१ अस्या:पतिगृहगमनेकरोतिमानानामुपिच्छि
लांपदवीम् गुणगर्विताऽनरसौहृसतिशनै:शुष्करुदितमब्रवी ९२
अङ्कैनिवेश्यकृणिनद्धा:शनैरकरुणेतिशंसन्त्या: मोद्यामिवेणि

गो. स.
११

बन्धंकदानवैर्गन्धनैलाङ्कैः ५३ अलमनलङ्कृतिस्त्रभगोम्बवणामु
पहासविषयमितरासाम् ऊरुषेवनस्पतिलतापल्लनमिववन्ध्यव
ह्लीनाम् ५४ अबुधाअजङ्गमाअपिकयापिगत्यापरंपदमवाप्ताः
मन्त्रिणाइवकीर्त्यनेनयबलगुटिकाइवजनेन ५५ अतिशीतलशील
तयालोकेषुसर्वेष्वडम्बतापानः तृणवान्यदस्यमानःप्रतापमस्याः
प्रियोवेद ५६ अन्यास्वपिगृहिणीतिध्यायन्नभिलषितमर्थमाप्नोति
पश्यन्पाषाणमयीःप्रतिमाइवदेवतात्वेन ५७ अनुपेत्यनीचभावंबा

लकपरितोगभीरभावस्य अस्याः प्रेम्णः पात्रंनभवसिमरितोऽस्मसे

व १८ अधिवासनमाधेयंगुणमार्गमपेत्यतेनचग्रथनम् कलय

तिभुवजनमौलिंकेतककलिकास्वरूपेण १९ अपनीतनिखिलना-

पांस्तुभगस्वकरेणविनिहितांभवता पतितापनवारणालिज्वरौषधिंव

हतिसामालाम् २० अगणितगुणेनसुन्दरकृतनाचारित्रमप्युदासी

नम् भवताऽनन्यगतिःसाविहिताऽऽवर्ज्जेनलरणेरिव १ अनुरा-

कृतामयापुनरागनयेस्यापितेनत्तरीयस्य अप्येकवाससस्यात्सर्वभुव

गो॰ स॰
१२

भ्योऽधिकाशोभा २ अई: प्राणित्येकोमृतइतरोमेविधुंतुदस्येव स
धयेवप्रियया पथिसंगत्यालिङ्गितोऽस्य ३ अवधीरितोपिनिद्रामिषे
णमाहात्म्यमहत्तया प्रियया अवबोधितोस्मिचपलोवाप्यस्मिमितेनन
ल्पेन ४ अयिग्राहमात्रसाम्यादास्वादितशार्करस्यनवपथिक स्वलो
रसनाच्छेदः पुरतोजनहास्यनामहती ५ अभिनवयौवनदुर्जयवि
पक्षजनहन्यमानमानापि सूनोःपितृप्रियत्वाद्विभर्तिसुभगामदंगृहि
णी ६ अवमानितइवसंप्रतिगृहणीर्ष्योलदुर्बलेशैत्यम् स्त्नानो।

१२

स्तुकतनहणीत्तनकलशानिरुद्धंपयोविशति ७ अलसयतिगात्र

मखिलंक्लेशंमोचयतिलोचनंहरति स्वापद्वप्रेयान्ममनोक्तंनद

दातिशयनीयम् ८ अंसावलम्बिकरधृतकचमिदमभिषेकधव

लनवेशेत्वम् धौताधरनयनंवपुरस्तमनङ्गस्यनवनिशितम् ९

अविनिहितंविनिहितमिववपुवसनमङ्गेषुवारनामदृशः उपदर्शय

तिहृदयेदर्पणबिम्बेषुवदनमिव १० अतिलज्जयानवैवप्रकटः

प्रेयानकारिनिभृतोपि प्रासादमौलिरुपविप्रसरन्त्यावैजयन्त्येव ११

गी॰ स
१३
13

अन्योन्यगुणग्रथनायोगाद्भावः पदार्थैर्गुरुभिः खलमपि तनु

तिमेहीभूतं नूनमस्यमालम्ब्य १२ अननुग्रहेणनतथाव्ययतिक

ठुरूजितैर्यथापिशुनः रुधिरादानादधिकं ददातिकर्णिक्वणन्मशकः १३

अशेषाणिमापश्यान्नामहतापिपिधीयतेमहिम्ना वामनइतित्रिविक्र

ममभिदधतिदशावतारविदः १४ अहंस्तनन्धयस्तवचरणेपरि

चारिकाप्रियः एहि अस्तिकिमलभ्यमधिकंगृहिणीयदाशासेबालान् १५

अधरउदस्तः कूजितमामीलितमपिलोलितोमौलिः आसादितमि १३

वचुम्बनसुखमस्पर्शोपितहृणाभ्याम् १६ अतिरभसेनभुजोयंहृतिवि

वरेणप्रवेशितःसदनम् दयितास्पर्शोल्लसितोनागकलिवर्त्मनातेन १७

अम्बरमध्यनिविष्टंनितम्बमतिचपलमलघुजघनतटम् चातकइवन

वमम्बंनिरीक्ष्यमाणोनतृप्यामि १८ अयमन्धकारसिन्धुर्भाराक्रान्ता

वनीभराक्रान्तः उन्नतसर्वाद्रिमुखःकूर्मःसन्ध्यासमुद्गमति १९ अ

नर्भूतोनिवसतिजडेजडःशिशिरमहसिहरिणइव अजडेशशीवतर

पनेसतप्रविष्टोविनिःसरति २० अगणितजनापवादात्वमाणस्पर्शोह

षितवलेयम् आयास्यतीवराकी ज्वरस्य तल्पं प्रकल्पयति ३१ अप्येकवंश
जनुषोः पश्यत सरलत्वतुल्यताभाजोः ज्याकार्मुकयोः कश्चिद्गुणभृतः कश्चि
द्दाभर्त्ता ३२ अभिनवकेलिक्लान्ताकलयतिबालाक्रमेणशर्मीमम्भः ज्याम
र्पितेनमिताकृत्तमास्त्वधनुर्लतेवमध ३३ अविरलपतिताश्रुवपुःपा
ण्डुस्निग्धं तवोपनीतमिदम् पातधौतमाज्यमिवमेस्मरशरदाहव्यथांह
रति ३४ अन्तर्निपतितगुंजागुणरमणीयस्तवकान्तिकेदारः निजगोपीवि
नयव्ययखेदेनविदीर्णहृदयइव ३५ अमुनाहतमिदमिदमितिहृदती

गो॰ स॰ १४
15
१४

प्रतिवेशिनेऽङ्गमङ्गमियम् रोषमितिदलितलज्जागृहिणीदर्शयतिपति
ष्वरतः २६ इत्यकारब्रज्या आन्तरमपिबहिरपिद्विव्यञ्जयितुंरसमशेष
तःसततम् असतीसत्कविसूक्तिःकाचयदीतित्रयंवेद २७ आलोक
एवविमुखीक्वचिदपिदिवसेदक्षिणभवसि क्वायेवतदपितापंत्वमेव
मेदुरसिमानवति २८ आज्ञाकाकुर्याच्ञाव्याजेपोहसितंचशुष्करुदितं
च इतिनिधुवनपाण्डित्यंध्यायंस्तस्यानतृप्यामि २९ आज्ञापयिष्यसि
पदंदास्यसिदयितस्यशिरसिकिंत्वरसे असमयमानिनिमुग्धेमाक्रम

गो· स·
१५
45

माङ्कुरंप्रेम ३० आदर्शीयगुणासत्विमद्दत्तानिहितासितेनशिरसित्वम्
नवलाघवदोषोयंसौधपताकेवयच्चलसि ३१ आसाद्यभङ्गमनयाऽऽ
तेविहिताभिरुचिरकेलिपणे निःसारयताद्यानिनिकपटरुषोऽस्मारिताः
सख्यः ३२ आर्द्रमपिस्तनजघनान्निरस्यस्तनन्तवयैनउन्मुक्तम् त्वस्य
मवाम्बुमिवत्वांमयनांस्नानंशुकंपिबति ३३ आरोपिताभिलापामश्मेव
त्वंस्थिराभवेतिमन्त्रेण मम्मापिपरिणयापदिजारस्तुत्वंवीत्यहसितैव ३४
आयातियातिविदंकरोतिमधुहरतिमधुकरीवान्या अधिदेवतात्वमेवश्री

१५

रिवकमलस्यममममनसः १५ आसाद्यदक्षिणांदिशमविलम्बंचोत्तरां
तरणिः प्रकर्षंहरन्तिकान्ताः प्रायेणदक्षिणाएव १६ आदानपान(
लेपैःकाश्चिज्ज्वरलोपनतापहारिण्यः सद्रसिस्थितैवसिद्धौषधिवल्लीका
पिजीवयति १७ आन्दोललोलकेशीचलकाञ्चीकिङ्किणीगणक्कणित(
ताम् स्मरसिप्रकृषायितांतांस्मरचामरविक्रययष्टिमिव १८ आतिपसि
कर्णीमवृणाबलिरपिबद्धस्त्वयात्रिधामध्ये इतिजितसकलवदान्येतनु
दानेलज्जसेसतनु १९ आक्षेपचरणलंघनकेशग्रहकेलिकृतकत

गो· स·
१६
16

रत्नेन स्त्रीणांपतिरपिगुरुरितिधर्मेणभाविताऽस्तनुः ४० आगच्छता
नवेदितनष्टेनार्थीवराटकेनेव मुषिताऽस्मितेनजघनांशुकमपिवो(
ढुंनशक्तेन ४१ आकुञ्चितैकजंघंदरव्यक्तार्द्धोरुगोपितार्द्धोरु स्तनोः
स्वसितक्रमनमडुदरस्फुरन्नाभिशायनमिदम् ४२ आदायधनमनल्पंद
दानयाऽस्तुभगतावल्कंवासः मन्धारजकगृहिण्याहृतादिनैःकतिपयैर्नि
स्त्वा ४३ आस्तांवरमवकेशीमादोहदमस्यरचयश्चगनरोः एतस्मात्
फलितादपिकेवलमुद्वेगमधिगच्छ ४४ आरब्धमुदधिमथनंस्वहस्तयि

१६

त्वाद्धिजिह्ममभैरैर्येत् उचितस्तनविलग्नमोविषमंविषमेवमञ्जातम् ४५

आवर्जितालकालिस्वासोत्कंपस्तनार्पितैकभुजम् शयनेरतमिवहतन

नोःस्मरामिसिथिलांशुकंतस्याः ४६ आन्त्राकुरोयमरुणश्यामलरुचि

रस्थिनिर्गतःस्तनतु नवकमठत्वर्पपुटान्मूर्द्धोर्द्धुगगनःस्फुरति ४७

आभङ्गुराग्रबडउगदीर्घास्वादप्रदाप्रियादृष्टिः कर्षतिमनोमदीयंकुद

मीनंबडिशारज्जुरिव ४८ आलपयथायथेच्छसिमुक्तेनवकितवकिमप

वारयसि स्त्रीजातिलाञ्छनमसौजीविनरङ्कासखीसुभगा ४९ आस्वादि

गो:स·
१८
17

तोसिमोहाद्धनविदिनावदनमाधुरीभवतः मधुलिपस्तवरसनाछेदा
यपरंविजानासि ५· आकृष्टभग्नकटकंकेननवप्रकृतिकोमलेसुभगे
धन्येनभुजमृणालेग्राह्यंमदनस्यराज्यमिव ५१ आरुह्यदूरमगणितरौ
द्रक्लेशाप्रकाशयन्तीत्वम् वातप्रतीकनपटीवहिन्नमिवकुरसिमांसुतनु ५२
आयासःपरहिंसावैतंसिकसारमेयतवसारः त्वामपसार्यविभाज्यःकु
रङ्गएवोधकनैवान्यैः ५३ आनयतिपथिकतरुणंहरिणःसंप्रापयन्निव १८
त्मानम् उपकलमगोपिकायाःकोमलकलमालिकवलनोत्तरलः ५४

आसीदेवयदाई:किमपिनदाकिमयमाहनोव्याह निष्ठुरभावादधना
कटूनिसखिरटतियटहरव ५५ आज्ञाकरश्चताडनपरिभवसहनश्च
सत्यमहमस्याः नतुशीलशीतलेयंप्रियेतरंवक्तुमपिवेद ५६ आधा
यउग्यकलधोमन्यानेश्रान्तदोर्लतागोपी अप्राप्तपारिजातादैवेदोषं
निवेशयति ५७ आत्तोमानःकथनेसखीभुवामयिनिवेद्यदुर्विनये
शिथिलितरतिगुणगर्बामममापिसालज्जितास्तनुः ५८ आवर्जैरात
पंगशोभाडिंडीरपांडुरैर्दधती गायतिमुखरितसलिलाप्रियसङ्गमम

गो॰ स॰
१८
18

ङ्॰ संस्तरसा ५९ इत्याकार॰ इयमुज्झतिहरन्तीनेत्रनिकोचंचविदध
तीप्रातः नविजानीमःकिंतववदतिसपत्नीवदिननिद्रा ६०॰ इदमुद
यमितिसंततनहारगुणान्तर्गतैकऊचमुकुलम् गुलिकाधनुरिववाला
वपुःस्मरःप्रयतिकृतकेन ६१ इहयाविरिष्वालन्विनिविनोददरतर
लवपुषिनरुहरिणे पश्यामिलषतिपतिनु विहगीनिजनीडमोहेन ६२
इत्युर्नदीप्रवाहोद्भूतंमानग्रहस्थतेसुतनु भ्रूलतिकाचनवेयंभङ्गेरसम
धिकमावहति ६३ इन्दोरिवास्यसुरतोयद्विमुखीलापवारणाभ्रमसि

१८

नत्वाथयकिंनउरितेसाविव्वयाक्वायथेवक्तनम् इहकपटजतकनर
लिनछ्यिविस्थासंऊरज किंजहषे नवरमसनरलितेयेव्याधवसवील
धौवलते ६५ इहवहतिबुजमहोदधिविम्रषणामानमियमुर्वी देव
स्यकमवमत्रैनैश्छमपिनिखिलमाप्नोति ६६ इकारः ईर्ष्यातेषज्वलि
तानिजपतिसंगेविचिन्वयंतस्याः स्मृतवसनजयनभावनसान्द्रानन्देनति
ष्ठीमि ६७ ईश्वरपरिग्रहोचितमोकोस्यामधुपकिंमुधापतसि कनकाभिधा
नसारावीतरसाकितवकलिकेयम् ६८ ईषदविशोषजडिमाधिशिरेगत
मात्रएवविरमङ्गैः नवयौवनेवमन्वीनिषेव्यतेनिर्भरंवापी ६९ ईकारः

गो·स
१९
19

उल्लसितभ्रूधनुषानवरश्मिनालोचनेनहविराक्षि अचलाञ्चपिमहान्त
केनचेचलभावमानीताः ७० उपनीयपवित्रितमेभुजमः मुद्गैरलम्भिविवु
धैःश्रीः एकःसमन्दरगिरिःसखिगविमाणैसमुद्रहह ७१ उल्लसितलाम
ञ्छनोयंज्योत्स्नावर्षीसुधाकरःस्फुरति आरक्तकुसुमचरणःशाकटश्वभ्र(
कटितहीरः ७२ उपचारानुनयालीकिनवक्ष्योपेक्षिताःसखीवचसा अ
धनानिठुरमपियदिमवदतिकलिकैतवायामि ७३ उषसियरिवर्तमन्या
मुक्तादामोपवीततांनीतम् गुरुधाप्यमवैदग्ध्यंक्रीडावतिकैर्नकलितंते ७४



उड्डीनानामेषोप्रासादाग्रहरिणपक्षिणांपङ्क्तिः विस्फुरतिवैजयन्तीपवन

छिन्नापविद्धेव ७५ उज्जागरितभ्रामितदन्तुरदलकञ्जमधुकरप्रकरे कोंच
नकेनकिमानवविकसतुसौरभ्यसम्भारः ७६ उल्लसितभ्रूः किमतिक्रा
न्तेविन्नयसिनिलरञ्जाद्वि त्वमपचारविरसः पाकप्रेमणोगुडस्येव ७७ उ
द्दिष्यनिस्सरन्तीसखीमियंकपटकोपकुटिलभ्रूः एवमवनेससालिपदाह
नदीपंययापतति ७८ उदितोपितुहिनगहनेगगनप्रान्तेनदीप्यतेतपनः
कविनव्यनवरसशालीमारावपिरसिप्रदीपइव ७९ उज्ज्मनेपिनिवेशोयायनय
याहृतिवचनरचनेषु अनिशंसमोहयतिमांख्यलग्नः प्रियासङ्गवदयितः ८०
उज्जितसौभाग्यमदस्फुटयाज्ञाभङ्गभीतयोर्हिनोः अकलितमनसोरेकाद्ध

20

षिर्हंतीनिरस्तार्था १८१ उत्तमभुजंगसंगमनिस्पंदनितंबचापलल
साः मंदरगिरिरिव विबुधैरितस्ततः कृष्यते कायः १८२ उपनीयकल
मकुडवं कथयति सभयपल्लिकिल्लिके हलिकः शोणे सोमार्द्रनिभे वध्
लनेव्याधिमपजाते १८३ उन्मुकुलिताधरपुटे म्हतिकणजासमीलिता
क्षीदी ध्रमोपिनेह विरमन्भ्रमरोयं श्वसितमनुसरति १८४ उपरिपरि
प्लवते मम बालेयं गरिहिणि हंसमालेव सरसिइव नलिननालानमा।

गो-
२-

र्गायं ग्राम्यवसतिपुनः १८५ उत्कम्पघर्मपिच्छिलदोःसाधिकहलवि।
मुतस्थोरः स्थिवमाग्रालेस्तनुस्तनयोस्तवचचलांचलयोः १८६ उलि

राम
२.

न्नवाजदर्शितभुजमूलेक्षणतमकुलममसख्यो आकृष्यमाणराजतिभ
वतः परमुच्चपदलाभः १८७ उच्चकुचकुंभनिहितो हृदये चालयति
जघनलग्नाग्रः अतिनिम्नमध्यलंघनसंक्रदारुणरुणानवहारः १८८
उल्लसितशीतदीधितिकलीपकंठेसकुरेतिनारीघाः कुसुमायुधवि
धृतधन्वनिर्गतमकरंदबिंदुनिभाः १८९ उपनीयप्रियमस्तमयविंदे
वमेदयमानमपनीय नर्मोपक्रमणएवदनादेहनैवचलितास्ति १९०
उन्नमयनितैकगतिः करीवसरसीपयः सखीधैर्यं आंदोलितोरुणा
त्वंहलेनैवसस्यशान्हरसि १९१ कुटामनातिवाहयप्रसेलग्नापिकालम
वलासि सर्वसहेकठोरत्वचक्षिमंकेनकमठस्य १९२ उकारव्रजपा कृ।

स्थानानि येहि चरणौपरिहरसि विनिखिलनागराचारे दूहडाकिनी।
निपल्लीपतिः कदा देपि देदयति १९३ अरघभोत्रगीयतइति स्फलास्वर
पारमावयेप्राप्ता कोवेदगोष्ठमेन महोत्सवोविहितवज्रमाने १९४ अका
रवज्ञया एकोहरः प्रियाधरग्रणवेदीदिविषदोपरेमद्राः विषममहतेवा
समभिनियः पश्यन्नारलमेवययौ १९५ एष्यतिमातुनरयमितिगम
नेपद्मंगलमयाकारि अधनानतदेवकारणमवस्थितोदग्धगेहपतेः
१९६ एकैकशोगुवजनेविलंघमानादलनिकरमिवतरलाः विश्राम्य
तिमुभगत्वामंगुलिरासाघमेरुमिव १९७ एकः सएवजीवतिहृदय
विहीनोपिसहृदयोराजः यः कललयमकारणमदरंनविभर्तितुष्ट

गो॰
२१

राम
२१

रं १९८ एकेन चरणांकितलमपरेण करेण चिबुकमुन्नयन् पश्या
मि वाष्पधौतकृतिनगरबारितहृदने १९९ एकं जीवनमूलं चंचल
मपि तापयेतमपि सततं यंतर्वहति वराकी सा तेनाशैव निश्वासैः २००
एके वदति मनो मम यामि न यामीति हृदयमपरस्मै हृदयहृदयमचितत
वहंदरि कृतनकांतचिंतायाः २०१ एरंडपत्रशयने जनयेती स्वेदमलघुज
घनतटा धूलिउटीव मिलेती स्मरज्वरे हरति हलिकवधूः २०२ एकारव्र
ण्या केलिनिलये सखिमिव नयति नवोढां स्वयं न मां भजते इत्युपगृहि
णीमर्घ्ये स्नवति व्रतिवेश्मिना हसिते २०३ कालक्रमकमनीयक्रोडेयं
के तकीनिकाशेसा हृद्भिर्धयाययास्मान्लयातयाकेटकोत्कर्षः २०४

गो॰स॰
२२
22

कृतकस्वापमदीयस्वासमुनिद्नकर्णे किंतीब्रैः विध्यसिमां निस्वासैःस
रःशरैःशाहृवेधीव ५ कृसनिमीकडकुलः क्कालकूरणायपकलिमणि
श्रेणी कालियभुजङ्ग गमनाघमुनेविस्मस्यागम्यास्ति ६ किंचिन्नवाय
योक्तं नसमप्रसादानिवेसितनाढश्लिः मयिपदपतितेकेवलमकारिक्षुक
पञ्जरोविस्रवः ७ कृतहसितहस्ततालेमनन्मथनरलैर्विलोकितांयुवा
भिः क्षिप्तः श्रिमोनिपतन्नङ्ग नर्तयतिभृङ्ग इति ८ कमलमुखिसर्वतो
मुखनिवारणेविदधदेवमूषयति रोधारूडस्वरसालरङ्गिणीस्तरलन
यनाश्च ९ कितवमपक्षितासाभवतामन्दादमन्दसंचारा बडदाथैर

२२

पिसंप्रतिपाशाकशारीवमाकाति १० कः श्लाघनीयजन्मामाघनिशीथेऽ
पियस्यसौभाग्यम् प्रालेयानिलदीर्घैः कथयतिकाञ्चीनिनादोयम् ११
किमशाकनीयंप्रेम्णः कथयापिबिभेतियात्तसर्पस्य सापिगिरीशभुज
ङ्गमकणोपधानाघनिशाति १२ कृत्रिमकनकेनेवप्रेम्णाम्भूषितस्यवा
रवनिताभिः लघुरपिचिन्नविनाशाल्लेभोजनहास्यतामहती १३ किं
पर्वदिवसमार्जितदन्तोष्ठेनिजवधूनेमण्डयसि नत्वांन्यदृष्यतिपर्वस्व
पिमधुरामित्वयष्टिमिव १४ कथंसाहसकारिणितवनयनाई नसोऽ

गो·स·
२३
23

ध्रुनिस्पृहः उपवीतादपिविदितोनहिजदेहस्तयस्वीते १५ क्लेशोपित
न्यमानेमिलितेयंसाप्रमोदयत्येव रौद्रेऽनम्रेपिनभःस्वरापगावारिह
ष्टिरिव १६ रूपप्रभवानोयरमुचितमपांपदंबन्धनंमन्ये याःशाक्यन्ने
लब्धुंनपार्थिवेनापिविगुणेन १७ करस्हशिवानिवातभ्रान्ताविभ्रान्त
रजनिदुरवाप रविरिवयन्त्रीहिलिखितःक्रुशोपिलोकस्यकुरतिदृशम् १८
किंकरवाणिदिवानिशमपिलग्नासरुजपीतलप्रकृतिः हन्तसखेयामिन
प्रियमात्मानमिवात्मनश्छाया १९ केशौःशिरसोगरिमामरणेपीत्व

२३

ऊढपानेन दयितवदनेनवदनसिपरिभारस्तदिदमविकित्स्यम् २०
किंचित्कर्कशतामनुरसंप्रदास्यन्निसर्गमधुरोमे इत्थोरिवतेसुन्दरि
मानस्यग्रन्थिरपिकाम्यः २१ केनगिरिप्रास्यदन्तात्तुङ्गैर्भुजगंजटा
वनेऽर्पयितुम् येनरतिरभसकान्ताकरचिकुराकर्षणेनुषितम् २२
करचरणकोविद्दारप्रहारमविचिन्त्यबलगृहीतकचः प्रणयीत्तु
न्नवतिदयितावदनेस्फुरदधरमरुणाननम् ऊहतोचापलमधुना।
कलयतसुरसापियाद्दृशीतदपि सुन्दरिहरीतकीमनुपरिपीता।

गो॰ स॰
२४
२५

वारिधारेव २४ कज्जलतिलककलङ्कितमुखचन्द्रेगलितसलिलकण

केशि नवविरहदहनदूनोजीवयितव्यस्त्वयाकतमः २५ कृष्णानुव्र

जयोपिद्विपरोपकारंत्यजन्तिनमहान्तः तृणमात्रजीवनाअपिकरिणो

दानोदकाईकराः २६ किंहसथकिंप्रधावथकिंजनमाह्वयथबा

लकाविफलम् तदयंदर्शयतियथाविष्टःकण्ठेऽमुनाजगृहे कान

रताकेकरितस्मरलज्जारोषमसृणमधुरादी मोक्तुंनभोक्तुमथवाब

लनेसावईलब्धरतिः २८ केतकगर्भेगन्धादरेणहृत्वादमीढुनतम्र

२८

पेनाः मदनस्यन्दनवाजिनइवमधुपाः धूलिमाददते २९ कीदृशिमा
गुणाः केकाकान्तिः शिशिरकिरणलेखानाम् अन्तःप्रविष्टयासामा
क्रान्तपक्षविशेषेण ३० कृतविविधमथनयत्नः पराजयायप्रभुत्व
रासुरयोः एकतिसौभाग्यमदात्स्वयंवरेणश्रियंविष्णुः ३१ किंप्रविग
एडशैलभ्रमेणनवनीरदेषुनिद्रासि अनुभवचपलाविलसितगर्जि
तदेशान्तरभ्रान्तीः ३२ कान्तःपदेनहतइतिसरलामपराध्यकिंप्र
सादयसि सौष्ठवमेवस्तलभःपदप्रहारःप्रसादः किमन्य ३३ करणिग

गो॰ स॰
२५

तेयममोहाद्दिल्लवशक्तिरिन्द्रदन्नाच सानासादितविजयाङ्कविदपि
नचपार्श्वपतितेयम् २४ क्षमापसिकिमिति हृतीर्यदचाकं स्तम्त्वितवा
कटाक्षेण कामोपितत्रसायकमकीर्तिशङ्कीनसंधत्ते २५ कोवेदमूर्द्धा ल्पम
मूतेप्रभुणापणीकृतस्यविधोः प्रतिविजयेयत्प्रतिपणमधरंधरनन्दनी
विदधे २६ ऊपितांचरणप्रहरणभयेनस्वस्वामिनावल्लुचण्डित्वाम्
अलिरनिलचपलकिसलयताडनसहनोलतांलभते २७ कोपाविष्टस्तु
स्मरशरासनेसंहृष्णेप्रियेपततः क्लिन्नज्यामधपानिवकज्जलमलिना

२५

क्षजलबिन्दून् ३८ कामेनापिनमेत्तुंकिमुहृदयमपारिबालवनिता
नाम् मृदविशिखप्रहारोक्तूनमिवाभातियदतः ३९ किंपरजीवैर्दीव्य
सिविस्मयमधुरालिगच्छसविहरम् अहिमधिचत्वरमुरगयाहीत्वेल
यत्नुनिर्विघ्नः ४० करचरणेनप्रहरतियथायथाङ्गेषुकोपतरलाक्षी रो
षयतिपरुषवचनैस्तथातथाप्रेयसीरसिकः ४१ कस्तोनिन्दतिलुम्पति
कः स्मरफलकस्यवर्णकंमुग्धः कोभवतिरत्नकण्टकममृतेकस्याह
विर्भवति ४२ कोपवतिपाणिलीलाचञ्चलचूताङ्कुरेवपिभ्रमति कर

कम्पितकरवाले स्मरइवसाम्नकिंतात्तनु: ४३ कौलीन्यादलमेनो
भजामि न जले स्मर: प्रमाणयति नच्छावनेन भजतो मम गोत्रस्खलनमनि
वार्यम् ४४ ऊनः स्फुरन्नम्भः श्रावककेदारे कलममञ्जरी त्यजसि तृणबा
णस्तृणधन्वा तृणवदितकपटपुष्पवायम् ४५ ककारः · खेलसख्य
प्राग्रधर्वयोन्तराले निदाघदिनमन्ते एकादिमध्यपरिणतिरमणीया
साधकजनमैत्री ४६ खः · गुणमधिगतमपिधनवानविरान्नाशय।
निरवतिदरिद्र: मज्जयतिक्रममम्भसि शरणी: ऊर्म्म: सखिनतक्क: ४७

गुरुरपिलघूपनीतोननिमज्जतिनियतमाशयेमहतः वानरकरोपनीतः
शैलोमकरालयस्येव ४८ गौरीपतेर्गरीयोगरलंगलनागलेजीर्णम्
जीर्यतिकर्णेमहतांदुर्वादोनाल्पमपिविशति ४९ गृरुपतिउरगोजा
ंकपटकथाकथितमन्मथावस्थाम् प्रीणयतिपीडयतिचबालानिःश्व
स्यनिःश्वस्य ५० गतिगञ्जितवरयुवतिःकरीकपोलौकरोत्तमदमलि
नौ मुखबन्धमात्रसिन्दुरलम्बोदर किंमुदंवहसि ५१ गेहिन्याःस्व
पत्नीगोत्रस्खलितापराधतोमानम् स्निग्धांप्रियेसमगर्वांसखीभुबाला

गो॰ स॰
२६

दृशं दिशति ५२ ग्रीष्मसमयेऽस्मिन्विनिर्मितं कलय केलिमहम
ले मृणालबालवलयच्छलेन कण्डलितमिव शैत्यम् ५३ गुणबद्धचर
णाऽरतिमालीलाविहगं विमुञ्चसि विमुग्धे अस्मिन्वलयितपाशावदातेन गु
णयन्त्रणा त्रुटति ५४ गुरुगर्जसान्द्रविद्युद्भयमुदितकण्ठवलद्भुजाङ्कुरतः
बालालम्बति जारं वज्रादधिकोऽस्मि मदनेषुः ५५ गृहिणीगुणेषु गणि
तो विनयः सेवा विधेयतेति गुणाः मानेषु धनानां वाम्यं विभूषणं वामनय
नानाम् ५६ गुणमानतरमगुणं बालक्ष्मीर्गङ्गा च वेद हरिहरयोः ५

२६

काषदेषिरमनेनवसतिनिहिताभिरस्यपरा ५७ गत्वाजीवितसंभाव
मभ्यस्तः सोढुमपिविराद्विरहः अकरुणोऽनयापिदित्सासिस्तरतडस्या
समस्माकम् ५८ गोत्रस्खलितप्रकोपप्रणयमतिशीलशीतलं दत्वा
निःश्वस्यमोघरूपेस्ववपुषिनिहितंनयाचवत्तः ५९ गन्धग्राहिणीशा
लोन्मीलन्निर्यासनिहितनिखिलाङ्गि उपभुक्तमुक्तभूरुहशतेऽध
नाभ्रमरिनभ्रमसि ६० गुरुकुसुमितिलतेषुशिरसाप्रणमसिलघुषुन
तासमेषुसमा उचितज्ञासिनलेकिंवलयसिगुञ्जाफलैःकनकम् ६१

गो· श्री·
२८

गोहिम्याद्धिषमात्तेनिरुध्यमानेनबोदयात्ररत्नः ममनैनोकद्धितयार्पितत्त्वगाद्व
हृदयंद्धियाभवति ६१ गतत्स्माकर्षणायोग्योपघत्वपद्वैकोपिलस्वलाभाय
लतानंतभिरिवकिंगुणैर्विमर्दामहैर्वद्भिः ६२ गायतिगीतेशंसतिवं
शेवादयतिसाविपंचीषु पाठयतिपंजरशुकांतवसंवादाछंवाला ६४
गहृमभितः वरतकगाः परिगतकेदारपरिगतकेदारपरिसरेहरिताः ३
तिहलिकोपुवजानिर्गतागतैर्यामिर्तनयति ॥ गायतिनिमधुव्ययम
यमविरतमापिबतमधुकरः रुमदं सोभाग्यतानवान्यरममसयतिप्रमा

२८

णघेवंद्रः ९५ गुरुविरहनासमाविनिहसितैर्येवदैनाकिं नस्ददयं ने हृतमसु
नामालाया: समीरणोनैव सौरभं ९६ गुरुसदने नेदीपशिखारागणे
मधिचमकयापितया नवोरसमपास्यपदयोः किंन प्रियमीरितं प्रियया
ग्रंथिलनयाकिमितोः किमपरासेनमवनिगीनस्य किमनार्जवेन श
शिनः किं दारिद्रेणादयितस्य ९७ गेहिन्याविकृतस्मरसमयससीत्कार
मीलितदृशापि बालाकपोलफलकं विलोकनिहितोस्मिशिरसि पदा
९८ गुरुपक्षजागराणामुत्तीर्णारं कथं चिदपि बलाने नयनामिदं स्कुर

गो॰ म॰
२५

नवपदनिवेशाकुलकोपकुटिलमु ७० गकारवत्स्या यदि निजमुखनं निपीडि‑

तपीनोरुस्थलनिखिलकुचभारं आलिंगमपि बालावदनसो मंचवंचेति

७१ यदि निपलाशाकपाहं निशि निशि कृविनोहि शोरनेपथ्याः उजागरेण

कैरवकनिपयदिवसानिरहितं लक्ष्मीः ७२ यूर्णं निविपलवाः स्वेदापापा

त्पदीपकलिकाश्च प्राणः प्रविष्टिनपांयसीहृदयं स्कदनिकमलेव ७३ यवस्मा

वपलस्यपलितलांछितचिकुरं दधिनस्समौलिमवलोक्य खेदोचितेपिस

मयेसंभ्रमदमेवादरेण हिली ७४ यंतिप्रसारितेनस्वप्रपान्भजेनापिकोपनोभ

२५

गो॰ स्त॰
३॰
30

लस्मितं ललितस्मितमधुपकेलनकाः ७९ कुसुमितकं निसारानोनः सलिलाधिमधुसि
धुः ८० चिरकालपथिकः शंकानं तिनाशः किमीलसेवय तच्छिः श्रिशा
स्रोतसंभ्रमकिरणराजीवमेनस्याः ८१ चपलांपश्यमदांधः छायामपमान्मनः
करीहेति आस्फालयतिकरं प्रतिगजलयावप्रोवडः ८२ तुंबनलोलपः
मदधारहनकालीं स्मरन्नरण्यानि हृदयद्विरदालानस्तंभं नग्नामनहस्त्युग
लं ८३ चिक्करविसारतानिर्झरनवं गीतिमिसृत्वनिरपिवाला त्वामिप
लंगुलिकस्मितकवावकाश त्रिलोकयति ८४ तुंबनहस्तां जनाई स्तुस्ता

३॰

गतागतमीतरां त्यजसि किंमुच्छसि वियोगकातरमनमेत्युरिवाईनाथवं
८५ चेतस्या काघायारीवंड: कृतत्वंगतनमंवुजेत्र्यनलि शिवोभयंसभायां
लोतिनिवैवानवंलोकः ८६ कायामात्रंपशपमधोमुखोस्तुकृतनेनवैयेगा
त्वदनिममत्स्यमिवुगागाधावकंकिरीटीव ८७ कस्मा जनविंदवः
कलिषयेनघनाऊमनोत्तमेनवमवलिताः कांतेममांलस्याभेरेनैरेव
पिक्किलिता ८८ जंभोतंभिनदोर्दुगर्यंत्रिलनाटंकपीडितकपोलं नस्यां
स्मरामिजलकणाल्लुलितांजनमलमटाक्षिमुखं ८९ जागरयित्वाउरुकंप

गो॰ स॰
३१
31

ंवनेसर्वलोग्युवंहरासि अयिसारदवु नूपेनवमीलमिदंजानिस्थालिम्याः ९०१
जीवामिलंछिमावायिहिनरनिलज्ञावशेनगेहिन्या मशिनिकुनोपिवाष्येरस्वंव
रैंथ्वंजिनेमानः ९१ जाल्मोयरुःस्वपूछेवामेनरवरणाभेदउपदेशः ख्यानि
गुणपवलरनिस्वमसिमवंहूषभराय्यास ९२ ज्यरवीनैाषधिवाधमनिष्ठ
सवंदनमंगमविलंने अग्युलभलोकाकर्षणपायाणमरवेनमोतसिं
मो ९३ जीवनहेनोमिलितांछ्चनिकरकर्षणोननखल्लवां मैाविवनिवं
स्तुंदरमस्यानछिमनंमाणाः ९४ जवसेनवापलंनवलिनवुनेयंननकूना

३१

चितन्तः प्राणेनेव हीरणास्मरास्तिउरीमनो विशन्ति ९५ ओन्म्रामिमारस
मुचितवेशाख्याकोशमलिकोनंसे विशन्तिमनो त्रिशितेनेव स्मरस्य कुसुम
स्तरुकुरिका ९६ जयत्यवेयमिपरनहांतींगरहिरांतीकारयस्मिकेवलंसेवां
आलिंगनितिदिशामिंडःस्वांतशिलांवारिवाहयति ९७ ओन्म्रागामितसेकन
मध्यगानःस्फुरन्तियात्रनःश्वरः इत्यनिधोनागगायिपनस्पनलेसनाःवकुसः
९८ नवञ्जना अंकूनकंकणपाणिसेपैसंभावलंवनैर्मानैः शोभयन्तिस्व
करुदिनैरपिसंदरिमंदिरद्वारं ९९ फकारव्यञ्जना ढक्कामारस्समर्दविनन्वीत

गो॰स॰

३२

करणीइवविचित्ररूपाः स्त्रीणांकरिणीनामिवमदः उन्मत्तकुलनाशाय ३॰

नांनापर्यन्तिमन्मथचापाणांसर्वांगीणंपतितेस्मभग नप्ननकरालपनाशिलां:

ज्वलयन्तिविधुंमधुरयन्ति १ नवस्तनन्तस्तन्तमस्मावरूधानजनितनिर्नवरा:

गाथाः गिरिवरभुवइवलाभेनाक्षेमिस्रंगलेनदिवं २ सकोमंवनिजीवन

मरूनिनान्तयहेपिलोलत्वं किंशाहृबेवपघाकरस्मकरागीयमस्मघा

३ त्वग्निरूपदिपांउस्नत्वंगीकायैवकेवलघा हंसीवस्रोतस्वार्यसाह

भगवत्रमभिलेयाः ४ त्वयिहिनिवेशितचित्तास्भगवन्ताकेवलेनकायेन व

३२

नमोल्लकद्धमीनानदीनमानीरमात्रेण त्वयिसंसक्तं नमस्तः कठोरतनरहृदय
ममसशारतरले मकलावलमंचलामिवकंटकसंपर्कनः मनने ६ त्वमस
र्वसुषमासाविपदमपिनविनाणवारणांभ्रमामि कार्येकिमिहविधेयं सं
वेमितमर्लिमंतस्तो ७ नवविरहे विस्मारितरजनीभोजनितेंडुचंदनहेषे वि
मनीवमात्रमासेविनाकृतामोतमसाहग्या ८ नहगीनत्वद्वारणाहृतकहा
मितकंकेलिकोरकप्रकरं कुटिलचरितामसपत्नीनपिवनितवशोकवि
कलापि ९ नमेप्रभरिवगुरुरिवममनसिजनतेत्रमेभुजिष्यव गेहेस्त्री

38

णरपानान्कामरशिरस्सैवनेरहा २५ नवम्बखरवदनैर्दोर्भरस्मानामोक्तम-
हेमानतनुः सावहतिबिहमंवंतंगुणमंतःशालभंजीव २६ नरणाम्बलम
पिनखलत्वांतनंममीहरिणवैरिणःशावराः यशासैवजीविनमिदंसज
योजितस्वेंगासंग्रामः २७ त्रिपुररिपोरिवगंगाममसानिनिजनिलमदनदा
हस्य जीवनमर्पितशिरसः दत्तासि विक्रुरग्रहेरोव २८ त्वमंकयाम्बव
रःसनिंदमानंदमावहिन्यइव सवलमखीनांभरतःत्वयाकृतार्थीकृतं
सभगः २९ त्वयिसर्पतिपाथिदहिःसंदरावरहतिनिर्गतानमभाः दरतरल-

गो॰ स्त॰
२४
34

भिन्नशैवलजालशफरीव विस्फुरति २० येन तनुस्स्मरदर्पणायेशं त्वं हृदय
स्थमभिदधाति अंगीकृतकरणो यस्तव दत्तयत्नं कुरुते २१ येनोज्झितः
कसंगतिशाकधुनयैस्तनोत्काय: ईशं त्वामेहिं वाधुनातनानां त्वां विविधसंति
२२ नानवमेयाङ्किन्नः परोपहितरागमदनसंज्वरितः कर्णाइव कामिनीनां वि
रजते निर्भरः प्रेमा २३ तस्मिन्नानाईभावे विगलत्स्नेहपुंजि शाकलाइव गुरुषे
ध्रुवमितिभाजि मलिनेनागरशास्त्रोविडंबायः २४ नमस्विद्यते विषमे पथि
संभुकमल्कामत्वं प्रपन्नाः स्मः किं कर्मभिः सोपि मनोविद्यितेनास्तु त्वं मुह्यिलिवे व।

२४

२५ त्वामभिसारयितोमानिनिमन्मथाग्निमग्नागोपितोषतांयातः पंकिलकूलो

नलिनीपिहितमानसः सिंधुरस्येव २६ तिमिरेपिहरहस्यपाकठिनाश्लेषेरहोत्सवं

गा शंकमपवल्लपयानीमहतिनिशिरसासहमुरज २७ नवहतेनगुणेन

वह्निवितयनिनःकंठलग्नायाः हारस्तनसवस्वंदरिकृतःश्रुतनीयक

लापलः २८ नश्रमा दर्शनविनीतमानानामद्दिपारीदवोहस्मितकपोलतलं

चुंबननिषेधमिषतोवदनंपिदधानिपाणिभ्यां २९ देहस्तंभसवलनंशोधि

संवेपथुःप्रियध्याने पथिपथिगगनाश्लेषःकामिनिकस्तेभिसारगुणाः

गो॰ स॰ २५

२० द्राघयन्नहिवसानिन्दोषविरहेणातीव्रतापेन श्रीकण्ठो वनलिप्साः जी
वनमस्मीकृतं तन्मा: २१ दुर्जनसङ्गवासात्पि शीलोत्कर्षेण सज्जनस्स जनि
प्रतिपर्वतपवनवासीनिःस्वनमाशःशशीशीनः २२ दयनस्रहिलांहलीमा
लंब्यकरेणालमस्मिन्नाकंनी खेदच्छुतमहागनामि हृदयाऽऽरोगिगिहश्यपासि २३
दयितागुणाः प्रकाशपनीनः स्वसैववदनदोषेण प्रतिदिनविदलितवाटी
वृत्तिर्दलैनाविद्यसेकिमपि २४ दाहितएणान्ध्र हिमानं भजन्तमेनं नमा
तुमवलंस्या: रोदोभुपागतेऽस्मिन्नकः त्वमतेहविमपिदानं २५ हसेवविरः

२५

स्कानरत्नायकया श्रियम्[illegible]मर्पितया यां निमग्नबलभागा: ३ लिङ्ग[illegible]
[illegible]र्दिता: [illegible] २८ [illegible]स्यापि [illegible]निकाम[illegible]
[illegible]त्वा भव निखिलानां च समं भेद: २७ [illegible]कोणे[illegible]
[illegible] कालात्म[illegible]विश्रिय[illegible]नम[illegible]: २८ [illegible]
[illegible]कामा[illegible]न्नाम[illegible] श्रियमालिङ्गति[illegible]
[illegible]मर्म[illegible]: २९ [illegible]विश्रि[illegible]
[illegible]नीलाक्षि ३० [illegible]

गो॰ म॰

३८

36

प्रकाशितनम्रनया हृदयं करोतु नाशितमत्यामिथ्यातं जितनमया ५८ दर्शि
तयन्तुतोद्धारिषु विभ्रमभाजितवलतितवतयते हिमरुत्तेवलदेवेश्वरमे
वावर्जितंमनतु ५९ दयितमार्थितडुर्लभमृत्युममहिमामारमेकमतुमारः
मयययतितिचिरदेवकुलः कपरिचयः अकृतिकठितानं ६० हिद्वैरेष्वामि
दिनेशितितिकिंतद्धवमितमावितविश्वामः कथयतिचिरपायिकंतंहृतनिवा
तोतरवांकले ६१ दयितमश्शोम्मीलितधर्मजलमवालितवाराणतवलादे
गर्वभारमृत्वौतितमावितखिकुराम्किमपरापयमि उपग्रहेतगोहितितितकु

३८

रुचिराः किं प्रज्ञातेन शोभितेनैव निर्जङ्गलमङ्गारकवत्कृतं येन ४६ दर्शितता
पोत्क्षायैस्तिमिरोवड्डिः स्तनगोत्रसंजातैः हीरैरिव वीरै राधनस्तव्ययमपि गमम
नेनाधः ४७ दरनिद्राणामपि स्मरस्पर्शोत्सेन निर्गतासहन्ने मुग्धेनवद
शिरस्त्रानर्ज्जनयंत्रेणुरिव हन्ति ४८ दुर्जनसहितसीननये करुणार्द्रा प्रियत
मेवरागमयी भुजपाशनाभियोगं नमम्यनेनशलितिपति ४९ दुर्जनगेहि
निजर्जरमंदिरमन्नेव वक्रंदरे चंद्रं वयमिंदुवंचितनहृष्टो नितुलितदोलाविद्य
रितः ५० दीपदशाकुलघुवनितैर्वैदग्ध्येनैव मलिनतामेति दोषाश्रयि भवा

गो॰ सु॰

३२

37

घैनानिकायाः प्राशिकन्यायाश्च ५१ दीर्घागवाक्षप्रखांतर्निपातिताभ्रराणि
रश्मयः शोणाः नक्षरितस्वाश्ववानवक्त्रः प्रविशंति सौधतलं ५२ दरतर
लेलानिवद्दासिरो रोचनेनवमुखेवदारुसिते ग्रामलांकुमंवीरः स्मरेषु
नाविद्धधनुषापि ५३ उष्णरवौ महितेयं श्रौंड स्मरवो स्तापनेदानीं रा
केवविच्छिन्नकामवलोमिमनायनिशिमवत्तः ५४ दलितेपलाल उंनेर
पभं परिभवनिरहरूपतोक्रापिते निभ्रतनिभालितवदनौ इलिकवधूदेव
रो हसतः ५५ दीर्घलोचने दीर्घे दिनामनागपश्चवीरपुरुषाश्च नेत्रः स्वविना

३२

ष्णागन्नवगणैनरगणमामिवलवद्यनौ ५८ दक्ष्या धर्मैरगृल्लिपानन्नपटह
शिखिघाटहृनमालिनधांगारैः जागमधिच्छानिडर्गतमहालिकित्वांनदधि
शिशिरनिशि ५७ धैर्यनिधेदिगकुन्नुरजनीशोसंमन्नाविमोत्कंठः
प्रविशहृदिलमह्रसंतमपन्नगकस्मरेश्वरिव ५८ धवलनखवलस्मडर्व
लमकलिननेपथ्यमलकवेहितासाः इत्थामिमदवलोकन्धिगुणाश्रु
वधःश्रवारि ५९ धर्मारंभेष्मनलोपाहिमैवध्रयोजिकाभवति काका
नामाभिषेककारणतांहृष्टिरनभवति ६० धवक्ष्या नीरावकरणांदवसे

गो॰ स॰
३८
38

कलसंभेदमेदुरैः शिशिरैः गाङ्गैरनिललहरीनिस्खलत्पटैरिव नदैः स्वनितैः ८१ नि
नकायकायायां विभ्रमानिदाघविपदमपनेतुं वनविविधास्तनुभंगीषु
गयकुरंगीगमावहति ८२ नद्दसंतिजरठदिवह्लववनितानमंजिनंदम
पि सविमपश्रोदाननयोनिसंकंदलीनकंदर्पः ८३ नीतास्वभावमर्पित
वधूरपिवासंनकामिनीमजनि हरदेहार्द्धग्रथितानिदर्शनं पार्वतीयथा ८४
नानारभोगानुमितस्ववधूसंदर्पगर्वतरलस्य निपतितनवपदंसमेतानिष्ठ
रलंनववायस्य ८५ निपतनिचरणाकोणप्रविश्यनिशितपत्रिरीतिनैकशत:

३८

सन्निहितखलोकं तरतः खलः स्वकारिमानमपहरति ५६ अस्मार्यं ... दिना

८१

निघ्नैः पदैर्निर्बध्नं सखलितेन नर्यावहं समाश्रयति संभवदसमगतिः कःसं

क्रमकाष्ठं शोभितं च ५८ निजपदगतिगुणरंजितजगतां करिणां च सत्कवी

नां च बहूनामपि महिमानं शोभायै मज्जनाय च ५९ नो तपनेन सोऽहं हरति

न निर्वातिनमलिनं वमति नमोऽपत्नलोकनिशिनिशिभिः ... दीपश्च ६०

निश्छिन्नाच्छिन्नात्मताति नियतं समपार्थिवानपि वेम धामं धामं निरिदनित

द॰नं
३९
39

दैवकुलालचक्रमिव ७१ निर्भरमपि संभुक्तं दृष्ट्वा प्रातः पिबन्तरम्यामि जघन
मनं स्तुकमसमाः कोकस्त्वाशिशिरकरबिंबं ७२ निबिडं हि निरुद्धगलां स्व
सोनजयस्तनापिनिष्ठजनानां नांस्त्रिग्धकपिनद्धहिं दृष्ट्वा पिस्मरामहं स्तनं
७३ निर्गताः स्तनमन्तः निचद्धावेकार्थाभिधायिनो विदि पश्चपथस्तु गुणम्
सं निर्जीवं च दृष्ट्वांसंनि ७४ निजमस्तकमस्तलेनी विलोचनं नरु णते दत्तं
दूरात श्रयम्भुरुपीनवरिशाः कर्कटरवमर्कटः पुरतः ७५ नागरगीतिरिवा
सोयामरिपुस्तापिमषितामस्तनेः कस्तूरीनम्रगो दश्वासवशादिवलामे

३९

ति ७६ नवलिविनत्नानिकरवकमयरहेपविविवुलिनविरमोगि हृदयवि
दायहानिःसृतकुसुमामशरेवहरसिमनः ७७ नीलालकविमानमिर्घनस्पभा
रिमाणमधिकमर्पयासि भास्ववविषमभार्धःस्तुर्वहोभवनिगररवामः ७८
नवहलीनवयाज्ञानवांजलिर्नवकदाहविलेपः सौभाग्यमानिनांमावि
कवग्रहःप्रथममभियोगः ७९ निशिकुसुमविशोषप्रेरितयोमौनेनलव
रतिरसयोः मानसस्येववितस्पतिदंपमोरशिथिलग्रंथिः ८० निजगात्रनि
विशेषंस्थापितमपिमारमाविलमादाय निर्मोकंवभुजंगीमंवनिःकपंव

राधं निःकारणकलहरोषपरितोषं सामामप्रणामजीवनस्य त्वं रंज

यन्निदंपनं ८७ नमाप्यमेकराभ्यां इहयाचामि विनत्ववेद्यार्थं त्वं मम

भग्नावस्थितनरूढमायुधविशिखकलिकेव ८८ नाथेति परुषस्य चिंतेषि

येनिदाघ्नेसत्वग्रहोयत्र नहंपमामिनोन्यन्नारीरङ्गः पश्चःभ्रष्टः ८९

निहितायामस्मामपि मिथेवकामेस्फुरति मनस्येवं रेखाथानाम्नात्रादतः

रराजीरराजिनेदयिता ९० नितिनितेपस्यानस्योपरि चिकुरायोमिवल

तानिहिता लोभयति बवनन्दरिजघननदाउपरिरोमाली ९१ निहिता

द॰नं॰ श्री ८१

ईलोचनायास्त्वंनस्मात्हरसि हृदयपद्मं नमोभगवन्मन्त्रचितनमीदृशमंग उ
लितानेभुजंगीलसि ९२ नीलागारं रजनीजागरमेकं चसात्वं दत्वा श्र
चिरेणाकैर्नलभ्यसौ दुर्गापत्रीव स्वत्कासि ९३ नतत्रैव्याविंदावुदरेकनकेम
गोदाशिमन्तुदे यदेवतेजस्त्वदाविलमोजायितमन्मासि त्रस्य ९४ नमस्त
तौनचन्द्रपदंनसंस्तुयाकापितप्रकृतिः वालाव्धिरहापरिज्ञानातपद्भेश
भावेव ९५ नविभवगाभरास्यावत्तुर्गुरौनैवजयसिस्मविधनः श्रवधी
रितात्वस्त्वात्रहमेषोर्मलविद्येव ९६ नेत्राकृतेश्यामंश्यामंश्यामंसेयास्य

८१.

याप्यात्मितया सा विमंथयति मनो मम हृदयि मां उमंथ्यदृश्व ५७ नार

नार्वलीकरपंत्रकस्य यंत्रीमनोहरं तन्वी चित्रकारतलिकेव त्वं मामत्र नि

भिन्नि भावयसि ५८ नवरूपा पत्रिकामलकाः किं विन्न्वे दृष्टनकलमगो

पितागोपी केलिकलाकुंकारैः कीरावलिमोहमपहरसि ५९ प्रणम

ति पदपतिश्रुं वलिसंश्लिष्टातिश्रुकालिनैर्गैः प्रियसंगाय स्फुरितां वि

योगिनीवामवकुलतां ६० प्रविशसि न च निर्गतिं जानामि स्फिटाकुलान

मानसे वालकचेनसिनस्याश्रुकस्यरेभिमन्मथरिव ६१ पदपानुरूपमि

सौ. ल.
५२
५२

रिरंसामाकंदशेखरोमखरः अपिच्छपितृमंदमकुलेमोकुलिकुलमाकु
लेमिलति २ प्रतिबिंबसंभ्रमतानननमात्यर्शंसिमत्तावि मममखीस्तान ।
ग्रादातमिकुसिमधाकिंलीलाकमलमोहेन ३ प्राचीनाचलमौलेय
थाशाशीगगनमध्यमधिवसति त्वांमसित्विपश्यामिनयाकायामिवसं
कुचन्मानां ४ शंगमाकोरोपितिनिशापतिः ममापंसुधामयोहरति य
दिमांरजनिज्वरश्वमाविमननलिहतलिगेहपालिः ५ पतिभूलकह्नगा
त्रीस्वकायावीतरोपिमामभया अभिसरतिहभगमात्वांविदलंती ।

५२

कंठकांलमालि प्रतिभः स्फुटको विपलेद्दंः संगारसंकथायास्तु ग्रहेषा॰

थितं पतास्थातलेपरिभावमतां दायः ७ परमोऽस्तनायस्तुतो निष्कसमोल-

लितनवकरालोऽयं विशिखेश्वकलितकर्णः प्रविशति हृदयं न निःस-

रति ८ प्रपदालं वितनुभानिःशुभ्रंनीषीतिभीतिमधुराली शावीनाथलि-

वेशितनयनित्रिपतितानास्तनतुः ९ प्रातस्थपागगापमस्यावदनः स्वाविनास्यवि-

घनेश्रीश स्फुरलयपापिपियोऽयं नलसुनेदग्धकालिकया १० पक्षेपातेरं

नस्तदरिकालउगामासाघनिर्जितविपदः वैताहितिवपनंगाः प्रमानवपर्व

नै॰ म॰

५३

43

करोतिगवां ११ प्रमदवनेवनदुर्गेष्वनशैलमूलं गंभीरसरसीव जगति
निदाघनिरस्तशैत्यं वपुर्गात्रयंत्रयति १२ श्रोंकृतिनवापराधं मानं मदयतिनिरु
द्धतिनिर्वृतिं स्वकुलाग्निरंतिश्यामयानजागरदीर्घानिशास्तभगा १३ प्रियप्र
यातेहरात्मनहदवसंगमेभवस्सर्वः मानवहृदिनप्रमादाः ऊनतरामनपर
स्मरनाद १४ पर्वमहीयराशिरविरेनमःक्षमास्वमिहिरकाकलितं मूलशे
तेमहाधिरमिदमंथकवपुरिवाभाति १५ परिवृत्तनाभिलुप्तविवलिश्यामल
नाग्रमलमाति वक्रधवलजघनेरेखंवपुर्वन्हहृष्णापितम्मदंते १६ प्रारब्धनिधु

५३

वैनैवस्वेदजलं कोमलांगि किं वहसि स्मरमर्दयितेनतामिताकस्तुमास्तथ
नुलितेवमधु १७ ॐसांदर्शयस्वंदरिभवेंडमीवद्धपामपाड्स्य जायाजित
इतित्वदाननस्य निर्मेघशोभवत १८ श्रशारदशारद्वियामाजगंतिपवल
यत्नयामवह्निनांशोः पंजरचकोरिकागणं कलिकाकस्मोपितविशेषः
१९ पतितेंग्गुकेसरनापितहस्तांतां निविडजघनपिहितोरं रदपदविक
लितफलकुतिधानधुतदीपांमनःस्मरति २० प्रथमागतसोत्कंठाविरच
लितेपेतितंवदोषेण वसंतिसानुरागाःपथिकरवस्तवसमाधानं २१

गो॰ स॰
४५
५५

परितः स्फुरति महौषधिमणिनिकरे केलितलस्य च शैले काञ्चीगुणा इव प

तितस्थितैकरत्नः फणीस्फुरति २२ प्रावृषि शैलश्रेणी नितंबमञ्जुकन्दि

गं तरेभ्रमसि चपलां तत्वघन किं न वचनीयं पवनचपलोसि २३ प्रति

दिवसतीराद्दशास्त्वैव वमनां चलोतिकरकृष्टः निजनायकमलिक

परां कथयातिकृत्यामइव विरलः २४ पथिक कथं चपलोज्ज्वलमंबुधज

लविंदुनिवहमविषह्यं मघचरकनकइव मिव दधि वशारस्थिताविभाविते

महसे २५ पथिकं श्यामेनाम्बरनरलानकाणिस्त्रमधुरकापा आलंबमा

४८

नवेणीस्तवलयपरिशालिवमारोहा २६ प्रदत्तानिनापरामांप्रवेशमपिपीनतुंगा

ज्ञघनोरुः पालूमकोलभावंपालाद्ददिविरहहस्तपाति २७ प्रानर्निदानिप

थापयात्मजानुलितनिःस्वहैरंगैः जामानरिमुदितमनासयानथासा

राम्भस्तुः २८ प्रणापचलितोपि सकपटकोपकटाक्षैर्मपाहतलम्भः ग्राम

नरलोगतहीनःसाहसरभसंप्रियःकंठे २९ प्रियतुर्नयेनहृदयमस्फुटसिघटि

स्फुटनमपिनवस्मार्च्छ नत्केलिसमरतल्पीकृतमप्लवसनांचलमेव ३० पव

नोपनीतमसौरभहृतोदकमरापमिनीलज्जः अपरीतितिनस्वपतोगंतान्हंताप

गो·स्त·
७५
45

हंसमधुपः ३१ प्रेमलब्धस्तनकेशावबन्तोधरविपुलकञ्चुककलशा गोवर्द्धनगि
रिगह्वरांगणगृहपदमिलनमुपहसति ३२ प्रियविरहनिःसहायाः सहजविप
त्ताभिरपि सपत्नीभिः रक्षांनेहरिणास्थाः प्राणागृहांगणमीनाभिः ३३ प्र
कटयति रागमधिकं लपनमिदं वक्ति मानमावहति प्रीणयति चञ्चति पदं
हन्ति स्थकस्येव दयितस्य ३४ प्रविशंत्याः प्रियहृदयं बालायाः प्रबलयौवन
आर्द्रं नवनिशितनखानां गितनयनमयेनाङ्कितानां पंक्त्याः ३५ प्रणयापरा
धरोषप्रसादविश्वासकेलिपांडित्यैः हृदये प्रमाद्रियते किं बालाकुलनकमा

७५

वेगा २६ यद्वैरेवविविचित्रैश्चरितैर्नयनोऽस्मि पुरस्तनाभवतः स्तंबमद्मस्यगं
धावुद्धवभिर्गजगंजनीयोऽसि २७ प्रथमंश्रवेशितनायावासागारं कथंचन
सखीभिः नम्रशोतानीवशात्तःस्तानिर्गमनस्यसंकेतं २८ इत्थाविनाश्रति
श्रुंत्वास्त्रिनमंत्रंविनाश्रतिश्राव तद्भयविसृतिपन्नः पश्यन्तगीर्वाणपा
पालं पर्वाधिकोगरह्स्तिार्णवकुमानःप्रेमविस्तारः भीरधिकेयैकथ
यनिरागंवालाविभक्तमिव ४० पुलकितकठोरपीवरस्तनकलशाश्ले
षवेदनाभिन्नः शंभोरुपवीतफणीवांकनिमानयहृदेव्याः ४१ प्रिय

गो॰ म॰
५६
५०

आयातोऽहं तदिति यातो निर्दय भवतो हिम्याः पथिकेभ्यः पूर्वागतः स्तिगवी
स्तापि शातनाशीरवेत ५२ छन्दं प्रथकमात्स्य शाहं तदपसर्प्य विहितेन वेसुख
न्वामनुधावति नरातीस्तदपि गुणोत्कर्षतरलेयं ५३ प्रियया कं कमपि
जरघातितह्यधोजनो किं तंवामः प्रहितं मां पाश्चां जालिसहस्त्रकरणा
पश्चितपति ५४ प्राचीनां तरितेषु प्रियमवदनेधरं समर्पयति प्रातरु
दयगिरिशिखरे हिमांसंध्यारागं तदिनस्येव ५५ परपतिनिर्दयकलहाशोषित
शठेनैर्ष्यायातकोपेन दत्यमतो पतन्मारोहितमितवनान्तवर्षीत्स ५६।

शोणश्यामप्रवालकरान्तां स्निग्धांतोमस्तकं पिकचकलशा स्तनिवद्धमुखी

सास्रपयतिवाक्येनमम हृष्टं ४७ श्रीः सश्यामलसन्नामार्ककृष्णैवीतिना

स्रवलज्वालैः स्तुवंतिसकलसवदनेभ्यःनमस्कोल्केलिनवाला ४८ पिशु

नः खलसज्जननां खलमेवविधायजनेनमः कृत्वाजरमात्मीयंजि

गायवांगांगतोविल्वः ४९ पिवमधुपवज्जलकालिकांपदोरसनाग्रमात्र

मादाय श्रुधरविलेपसमन्वात्मामधुनिमृधावदनमर्पयामि ५० सावेगो

वक्षानामलिनानामायुपत्नमर्हति कालिंदीपद्मभेदःकालीपद्मभेद

[illegible]

नं भवति ५१ यस्याः प्रियतनयविघ्नहरणभयेन शशिमौलिसंलग्ना शुभगौक

दैवतमुमा शिरसा भागीरथी वहति ५२ पथिकवधूजनलोचनवाष्प

दीमालकस्रदेशेषु घनमण्डलमालं [illegible] धनुषा कुण्डलितमिव विधिना।

५३ [illegible] प्रतिवेशिनमिव बन्धुं [illegible] हिम्या [illegible] केलिलंपट

नया [illegible] हृपतिः ५४ [illegible] भिर्मलिनो [illegible]

निर्दयं [illegible] ताभिः [illegible] विनाज [illegible] कलटाभिः ५५ [illegible]

[illegible] रसिवयसेन [illegible] हासिते [illegible] कालकलित

लज्जापि शुनयति मल्लीस्तुमेभागं ५६ वं धनमासोत्थाश्विकरकलाप
स्पृशन्मानस्य सिंहरितमसीमं नकुलेन हृदयं विदीर्णमिव ५७ बलमपि
वसतिमपीलिपेपिनिशुरुगर्वगाढं वदति नमायपाजनानां मुखेवीति
नमाहृतामितया ५८ बलवदनिलोपनीनस्फुरितनवांभोजसौरभोमधु
पः आकृष्यमैनलिप्यानाम्नानिः त्रिनबडिशाफल इव ५९ यातांहृरिवक्ष
हृतैस्वजनैर्वद्धरोषमप्यदोषामिव यावद्दोषं जाग्रतिमलिम्लुचाऽश्ववृन्दः ६
विशुनाः कु वौडमेवतानिकोपयपिवद्धवल्लभस्पनवभावः भयाभया ६

गो·स·

५८

48

ध्रुरिवनन्तनस्याविषयटनैमेत्री ८१ वब्रमा भ्रमधक्षित्रकटयक्षिरदंकांत्रस्मार

यस्मिन्नणामपिश्यवक्षि धियानंतनवक्तं जनजीवं नच दोषिजनठरान्तो ८२

भक्तिमयं कुरु ते निस्तरणामपिभक्तिं लब्धमेवमपि भजतः सेवकस्य परां दशा

तेशं केनापि मामपराधेन ८३ भवति निदाघे दीर्घा मरुजने यामिनी हृदयम्मे

व दीपाश्ववदिव समाप्यपि नष्टाकमे तापश्चयोयं सः ८४ भवतामहंनिश्लेषा

नलेर्पितामय यिकरेऽमगुदिकेव नन्वीह केनापि स्वस्थमजुडेनैमापाका

भक्तिलिलिनकञ्चुकलकन्तं भिनकांडपटमियं स्नुगधा पशुपतीनिःश्वासैः

५८

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

लनयनेग्निरिंदुर्मौलौगात्रेभुजंगममतापहे नदपितमोमपएवत्वमीश

कःशक्तुनिमतिशेते ७७ भवत्स्या मधुमदवीनवीडाघयाघयालपतिमं

मुखंवाला नम्रवमजानन्नसिलत्याल्तयावल्लभःपिबति ७८ मिथैरा

लोचमसमंग्रहकृत्वाकस्त्वमपिसमाराद्धः स्तनश्चर्थश्वमत्तांमुखवेल

हसैलोवमानोघं २९ ममनाकिणोमनखिनिकरमर्पयनोदद्दाखिहसन

पि पद्दिनदपिकमलवंधीरिवमम्येखसोभागं ८०. मासूरामामिति

सकपदङपितमिवभगितनंयंजितवीडा आलिंगितयामस्मितमुखम

गो॰ म॰
५०
50

नाकारकिंकुरुषे मल्लानिवनिवुलानांहृदयानिवकूलवसतिकुलटानां
मुरिरमदिराश्रमनागोदावरिकिंविदारयसि ८२ मलयद्रुमसारागणा॰
मिवधीरागांगुलाश्चकर्षोपि नउत्समयानिपतितानामनाद्दरोपेवनगुणा
य ८३ मधुमदनमौलिमालेनलयसिनलासिकिंमुग्धाराधां घनवपद॰
मदसीधंस्वरभयिनंसोरभोद्भेदः ८४ मयियास्यतिकृत्वायावहिनसंख्ये
भुवनेनयास्मोषं प्रियपावशोविनासालावल्स्वरनान्नमारजनी ८५ मरा
मदनिदानमदयोकृंकुमनमपिकूष्ठकवाटिकावहनि हृद्विलासिनिभ॰

५०

वनीपरमेकाकेरमर्दसं ८६ मधुरिवसेशुभ्राममनयथायथाविशतिमा
नसंभ्रमरः सविलोरहकंटकानिभसलघातनयामदनविशिखोपि ८७ म
यिवलितेनवसकाहशः स्वभावाभिषेरूपानीयाः सत्यममस्मास्यः(
श्रयांतिममहृदयहारनं ८८ शुप्येममममनसिशराः स्मरस्यपंचापिमनन
सेलग्नाः शंकेसननगुटिकाहृदयमर्पितमितेननवरुध्ये ८९ मधुमथन
वदनविनिहितवंशीस्वविरानसारिणोभुवानगाः हेनहरतिमनोममन
लिकाविशिखाः स्मरस्येव ९० मरहतोःसहूनयोःसाविरुदयगहयोमणयोः

समुच्छ्रितयोः सज्जनयोः स्तनयोरपि निरंतरं संगतं भवति ५१ मम वारितस्य

बहुभिर्भंग्यो भयः स्वयं च भावयतः जातो दृष्टीनरस्यां सर्वेन विनिवर्त

ते मोहः ५२ मनोऽस्मि नर्मदायाः रमेऽहं नो सिवी विलोचनाद्दीपैः यदुस्मे

पितरवरस्यैषो भ्रंशो पितेश्वाद्यः ५३ मे नाम्बुलाभयति स्मेरयति हरिंगि

रिं च विस्मरयति कृतकरबंधविलंबः परिणायमेगिरिशाकरकं पः ५४

मधुरं गंधवर्मनिम्यानि लकं सवलङ्कैः वृगादहलाद्वे नस्याः कदायरा

मनमाननमवधयपास्यामि ५५ मेहिम्यांतवनिपतनतिनपदं वऊवलभे

तिगर्वैणा आश्लिष्टकैर्नतरुणोस्तनीववसनैर्विमुक्तासि ९७ सलेनिस

गमधुरं समर्पयंतोरसंगुरोविरसाः श्लवश्वणरगुरुणा विविधरसेषुविनि

धेयाः सहनिखेहेनिहितः कसमं वरुदनमर्दिनोवरुणाः वङ्कसदपि

शनैश्वरश्वसाविडम्बयहोदाघिनः ९८ माधवरनरुणिपीयरवतोरुहयो

र्भैरिणाभजगर्वे निर्मोकैरपिशोभायथो भुजंगीभिरुन्मुक्तैः ९९ ममकुपि

नायाकायांससावालिंगसाविमिलसलकः स्वेदसयलसगुरुन्करो

तिकिंनैषमापरुषां ५०० माधिनश्वक्षणाविरहेरिपुरिवकुसमेषुकेलिसं

गो॰ स्त॰

५२

52

ग्रामे दामनःवन्धममममघेभजनत्त्वं नां गीतनश्यामि ५१ सुंचसि किं मानवन्तीमवसाया

द्विगुणसंयुक्तां क्षेहभवः पयसाग्निः सांत्वेनचरोषउग्निषति २ मलयजमप

सार्धयत्नं वीजनविघ्नं विरहाघवाडूभं स्मरसंतापादगात्निनिदाघमालिंग

नेमिश्रुतं ३ मदनोपिहि विश्वासानमदाशाघादधाति नाल्पमपिलाघवः संहृ

त्येतेद्दीपेरपि निदाघनघोनमेकमपि ४ मधुधारेवनसंचसिमानितिरला

पिमाधुर्यं सहत्वं कुलभवभंगापिरसंहदासिमममपरिरिवांभोधेः ५ मद

नाकूपधनुर्ज्यामौनैरिवमहिमिपधिकनहगानां वीणानंद्रीकागोः केषां ५२

नविकल्पनेचेतः ममभयममस्याःकोपोनिर्वैदोस्मामपायिमंदाहं आतंकचां
तरितेस्मिन्नसंहृननमिनकंधरस्यो: ७ कर्कशांवरैवधावन्ननिपतन्नसात्रिमा
गंगावास्त ३ यमेवननर्मदाममसर्वशत्रुमवान्तरपरमा ८ मृगमदलेपनमे
नंनीलनिचोलैवनिशिस्तिनिषेवंनी कालिंद्यामिंदीवरमिदंभ्रमरसंदरीवस
वि ९ ममसम्मोनघनपटमिलितःशक्तोनकश्चिदपिचलितं पतितोस्मिप
थिकाविषमेस्यंटकुटीयंजरसमकेतोः १० महताप्रियेणानिर्मितमप्रियमपि
सुभगमस्युतांयाति मननसंभवेनयौवनविनाशनेनवल्लुवेदाय ११ मान

मो॰ स॰
५२
53

ग्रहग्रुरुकोपाद्त्रुट्यन्नाम्नैव रोचते मद्यं काञ्चनमयी विभूषा हारोचितमुडं
भावेव १२ सकावस्त्रया पुनः कंटकविटपानिवांचलग्राहिणीसजंतीसा व
नं वडवेपिविचरति श्रुरूपं त्वन्नामैव जानंती १३ ग्रुष्मान्हरपगनाः स्मो विबुधावा
ऋ मानयाद्वेनवयं अंतर्भवति भवन्नापिना भक्तिन्नविज्ञातं १४ पङ्कनद
तीयत्र स्निग्धानद्रशोपि निशातायानिहिताः नगिरेघोपि स्मकीकृतः स्वभार
वोत्तुरागेरा १५ यान्तीयते स पन्मा अविश्यता वर्जिता भुजंगेन यमुनायाइव
नस्याः स्वाहिमलिनं जीवनं मन्ये १६ यस्मिन्नयशोपि यशोऽस्त्री विज्ञो मानपदवेदीः

शरीरं लघुताङ्गताज्ञता किं भोगुवासरलिनवोदयः ७ यदेवलोमहत्वं डहानां
क्वापि दृष्टपतेनेन द्रपि काकातांशौक्रुमिवदृष्टं चिरादनर्घाय ८ यन्मखत्व
त्वलमखहुनवहृनिहितमापिस्तुडिमेवपरमेति नदनलशौचामिवांशुकः
मिहलोकेऽलभं प्रेम ९ यत्नावधिमर्थयत्नेपाप्येपार्थ्यंच दिष्टानि सर्वस्वम्
नेनात्नयालिदाहगाशंकामारोपितं वेनः २० यत्नाभेष्यविवेकं विनत्वनानस्मि
वङ्करुचिरेण नवजवनेनाक्रालिनानिविलापहीखलैनेव २१ यावज्जीव
नभावीलस्साशयोर्निर्तांननिर्भेदः नदयोरिवैषयुवयोः संगोरसमाधिकमार

गो॰स॰ ५७

वहन्न यन्निहितां शेखरयामि मालां स्मापालशाठमवंनमिति प्रहरं नौशिरसि पद

स्मरामि तं गर्वगुरुकोपं २२ यौवनगुरिंपमौवं धृष्णुस्मरस्थन्वमार्जवं गुरुष्व क

रीणोहलिकवधः प्रशमस्तेषु जातोगुणमिः २४ येन गुरुभिर्नमित्रैर्न वि

वेकेनापिनापिवाहसितैः निवमिमगर्वसंदरिसविनीतमस्त्वयानीतः

२५ यन्मलमाईमुद्वैः कस्वमंप्रतिमर्वभरः परितः कुमनन्मायसि वीचि

५९ परिचंपूरिणाममविविंम २६ यस्यां केस्मरसंगारविश्रांतिसंजलिः सवि ५८

स्वपिति सवहन्नगुणाभिमानं मत्तधनुर्वलिचोलस्व २७ यदिदानगंध

मात्रा दत्तं निमग्नकुरेष्विंदिनिम्नः किमपि मदपंकमालिनां करिकपोलस्थ

लीयदहनि २८ यदेवपि विभूतमात्रा विकसितकुसुमोत्कराभ्रामोऽलिश्री

पीनांशुकस्त्रियेयं नदेवपि पलीपतेः श्री २९ यम्नानानंगनगरलंतं कुवलय

कुसुममलाविनवमलभं यदि सौरभान्नसारीझंकारीभ्रमतिनभ्रमरः ३० येषि

रश्मिविनिहिताश्रुपिभवं निनमाविमानस्वखेदुःखाः विकुसाइवतेवालाप

वनरागंकुंभावेपि यन्निपतनिर्गुर्लं यन्नूवंशजं पिहनिर्वाणं किंकुर्मलानि

हिलंधनुःपदेदेवराजेन ३१ यादहिरणानवमस्यामद हिरणोदहिरणानदिन

नो० १२
५५
55

रस्यां जलधिरिव मथ्यसंक्ष्योभवेलमहशामाचराशि २३ भुजगावजयनोरस्तनवि॰
धानविधुरेत्रपार्श्विनाईक्षवि लोलादिनेषपदनोविरमतिनववसनपरि॰
वर्ती २४ यद्यपिवडःशैलैर्यघाविगिरिमथनमाविलसर्वहः तदपिपरमीन
मधरस्वत्वायांदीतिनोजलाधिः २५ यस्यांदिशियस्मनरोर्यामेत्माशीत्वांयस्योन
नयीवं दृष्ट्वास्वथांभरेत्वांनिशाचरस्तनयानयाति २६ यत्रार्जवेनलब्धिमागरि
मार्गांवक्रमानन्ते कंदःखासुरवास्मिनलोकेसरलःसुखेकिमसि २७ यत्रो
पकारकंयन्नभवंतांयन्नकोपमानन्ते गुरुगतापितेनकार्यपदेनकिंश्रीप

५५

दैनैव ३८ पृथ्पतेनवकांक्षितु हिमानस्मानुरूपः हृत्विरुपी श्रेरुपरिवंति
राघराघीपः स्कलल्लुनेक्काया ३९ यद्यपि चेंरत्नविरपीकलत्रच्छविवर्जि
नः कृतो विभाषिना निजवक्त्रचैवनयापि हि महरनिसंतापमपरेषां ४० य
त्रस्या राज्याभिषेकसलिलक्षालितमौलेः कथ्यासकृल्लस्य गर्भभरमंथ
रात्रीपस्थलिपरपंकजंराधा ४१ रतिकलहकुपितकांताकरविकृराकर्ष
मुदितगरुत्माथं भवतिभवत्वंतदमपत्रागंशाः पर्णिशालायाः ४२ रोगीराज्ञा
यतइतिजनवादंसमम घकलयामि आरोग्यपूर्वकं त्वयितस्मोपंतागतेः

को॰ स॰

५६

56

सुभगा ४३ हृड्स्वरमणविलासश्शमनःस्वांस्वान्तेऽपिपंश्रलिमे स्वोन्तस्तःवलिम्बंश्च
नितागतस्फटिकरागाधावेगः ४४ रूपमिदं कांतिरसावधपरत्कर्षः स्ववर्गरव
नेयं दुर्गीतमिलितमालतिनेश्वमस्मिश्रतिमंदरसारं ४५ रचितेनिकुञ्जपद्वै
मिष्टकपाटेददातिसावज्ञा पर्युषितमपिस्वगीदाशाश्वासमकरन्दसंवधरन्वं ४६
रसातिनमाविनिजस्थितिमलघुःस्थापयतिनाथकास्मयथा निश्चितिनैष
वतस्फुराविदेयंहारयशिरिव ४७ राजसिकुशांतिमंगलकलशीवसहका
रपल्लवेनेव नैनैवतुं वितमस्वीश्रयमाविर्भूतरागेण ४८ रूपगुणाहीनस्य

५८

र्यो भवमिलद्भुवो भुवनत्रयं ललिते इत्ययमिति स्मृयुगलानेयातरुणीतरुणीवग
रिमाणं ४९ रागोनवेविजृंभितविरहक्रमममंदमंदाले सस्मितमलज्जमीर
तिनमिदमिवंसिद्धमावहे ५० रोषोपिरमवनीनांनकर्कशोवाविरानुबं
धीवा वर्णनामप्यलोपिस्नात्रिग्ध: न्गणिककल्पश्च ५१ रोदनमेनद्धमंग
लिकिंवक्रमस्फुरपिममानर्धो: स्वभेनेवहिविरहितोनयनमनोहारिणाने
न ५२ रोषेणेवमपाणाविवक्रोपियंथिलोपिकठिनोपि स्पर्शनामनी
घनायंमच्य:स्वेदेनवंशाश्च ५३ रजनीमिघमणनेनंपिनत्रस:प्रघमनुप

मो॰ स॰ ५७

57

नक्षे रंजयति स्वयमिंदुं कनायकं ऽहह लीव ५४ रकारवत्सा लक्ष्मासि कस्मा
वर्मति स्वस्विये हंत वर्तिं ऽग्यासि अयमाविलनयन स्वभगोनभूकस्वकां
उनः स्पृशाति ५५ लक्ष्मीः शितयति गुणानमस्त्वनईंगतिविधिनयति पू॰(
तोऽभवति स्वमूनः स्वभावहृविरपवयेवक्रः ५६ लतानंतानिरुद्धदाः स्वमा
लयेपतस्मनगाः पद्मिकेनास्मि वृंचलपिहितस्वलोरोटितीवमासि ५७ लवं
जघ्नेनस्माः स्वविशालेकलितकरिकरक्रीडे वप्रेशाकं द्विपमिवसंगारलां ५७
विभ्रमयति ५८ लिंगंनस्वर्वेनांगंनपतनीनचरणाः परागेण अस्मरातेव

नलिन्या विदग्धमधुपेन मधुपीतं ५९ लग्नं जवेन नयनाः शुभ्रानि नखेल

क्ष्ममानसंममव भुक्त्वा मविशद्दमवेदनमिदमाधिकमरागमावाधं ६०

लग्नयत्नमखिलगोपीनिकेतनमनसंमधुद्विषं राधा भ्रान्तेयष्टक्कतिकयां

शंभोर्धयितार्धनृत्यस्य ६१ लक्ष्मीनिःश्वासानलपिंगीकृतानंगपजलधिना

रभुजः क्षीरनिधितीरमदश्रोयशांसिगायंतिमधायाः ६२ लीलागारस्य

वहिःसखिषुचरणानियोमयपित्रियया प्रकटीकृतः प्रसादो दत्वावाना

यनेक्ष्मजनं ६३ इतिलकारव्रज्या वर्णोद्धतिर्नललाटेनाल्लिलितमंगान

58

कुंदविषमेववक्षःस्थले प्रियतमस्य श्रीरपि वीरवधूरपि गर्वोन्मत्तकाह

खंखापिति १९ येमत्वेपि विमुक्ताः शारदैर्वाम्बुदयोधिनो विनतो सिंदति

शुष्पनिनाः प्रियहृदयं ममतव स्वासा २० अतमधुनासमेतः खंडोमदि

रालिद्रमनवसनेते यन्नवसुधैकसारं लोभिनियत्नकिमपिनाद्यादं

२१ बालाविलासवंधानप्रभवन्मननामिचिंतयस्पृर्वं सन्मानवर्जितां तां

गृहिणीमेवाद्यशोचामि २२ बीजपनीरमोमं यन्नोविघुनानि सकल

गात्राणि सन्मैत्रीव श्रोणीपरं निराचेपिनविघटिता २३ आरेष्वमानि

गो० स०
५९
59

मालमोदितैःकामरंकलममभमेः बद्धमालिंघनलिम्पाः प्रभातनंध्यापयार

यति ७४ वनानिविजृंभमाणेस्तनभिन्नंत्रुटितकंचुकंतस्याः पूर्वदापि

लानुरागस्तवहृदिनमनागपित्रुटति अपिकिमवेत्सनद्यांतस्यामेवेति

विदितमधुनातत् हर्म्यहरिमन्तलमिवनतामभयोःसाधारणंवोमि ७९

अजनस्येवसमीपेननागतैस्तापहारिणोभवतः श्रृंचलमिवचंचल

लोममनस्याःप्रापितंचेतः ८० विततंतीरस्यमंतर्मनाईभावंतनोषित

नुगात्रि श्रृंतःसलिलामरिदिवनिवमनिवहिरदम्पापि ८१ विहितवि

५९

विधानुबंधेमानोन्नतयावधीरितोमानी लभतेकृतःप्रबोधंमन्नागारि
नैवनिद्रायाः ७९ श्रीउविकसवींवीनसेहामाशंकाकाकवाङ्मधुरे
प्रेमार्द्रमापराधांत्वपतिंहशंवलभेबाला ८० कामाकुलंश्लपनेभर्द
हिलितिनिवर्तस्वकांतनाकेलि यानंदंपत्मोर्दिनमवगाम्मनावाधिसर
सीरे ८१ वहःप्रगाधिनिसांदूप्रवासेवाग्रावहसभद्विनवमें हनउ
ललाटनिवेशितनललाटकेनिशविजितासि ८२ विचरतिपरितःकूले
स्थायांगगावपलनघनायां दशाटिवैयविशुद्धंविशीर्णंविदधाति

गो॰ दी॰
६०
60

उरुमेषु ९२ वीक्ष्यैव देवि पथिकः पीवरवक्त्रवापमंनिमाकाशं सौरदैक
निधेरपि दयितायास्मरतिनमविचलितं ९३ विस्ववेचलत्सर्गखेपिपिस्थितनवनि
वानीशभावमोक्षोपि मन्वमदीनिस्तारेहरिःपरंतत्त्वरोमामृत ९४ का
पीकहेवामः कंटककलनयःसज्जागराःभ्रमराः केनकिविदितिकिमेतेना
भवानयमंजरीगंधं ९५ विचलन्सिमगपे विधृतायघानध्याविभासिहृद
यमदयेमे शक्तिः श्रमनधन्वषःप्रकंपलदंसस्पर्शतीव ९६ विहितास
मशरसमरोजिनगांगेयः कविः कुमारोपः ऊरुषायनेविसर्जमिदेहल

६०

61

यदीकरोतिलव्रुमगिरिनयातिगुरुं ९८ वासरगमममनगोरंबरमवनीम

वामैनेकपर्दं जलधिमपि पीतलेघ्वः सतांमनः केनतलयामाः ९९ वि

नतमौमसिलेखवालवमौलंनगेस्कुटाः कुरंगाति पद्मातरनिकराइवता

रागनेप्रकाशंते १०० बलुघाभुजंगसंगममस्हनेनवनरुगिगुरुनितंवे

न नवाम्बगिरिंभीरःकोजलाधिमंदिरेरौव १ विविधांगभंगिभगुरु

र्नैननगिरिअंमनोभवाचार्यः वेङलनयैववालांनस्मैनर्जयपतिरतिरी

ता १ विपमपिरंनेयोतीनयाइवानुकूलमिदं नटनरुरिवमममद

62

मपिहरति निनं विनीरुत्तं ७ वीरुत्सतीनां गतानेरेखामेकांलघासुना
मांकां संलग्नुवानोहसितंस्वयमेकापारिनावरितं ८ विंध्याचलइवदे
हलवविविधावर्तनमंदनितंबः स्पगापतिगातिंमुनेरपिसंभावितरवि
रुयस्तंभः ९ तुतिर्भंजनगंजनमहनिकाममुदामदुर्गेघाराम पारवार
दीशतलममहदुरुहपस्मरसिगेहमपि १० वंशावलंबनंयदद्रिसारोयो
गमस्यावनतिः नज्ञालसखलसचनिर्जाकस्तुप्रगामगाय ११ विंध्य
महीधराशिखरेरवदिरश्रेणीकृपाणमयमनिलः उपाहितुसोनिःपथिक

गो॰ सि॰

८२

63

वध्यायैवशरणंनयति १२ आलंबमानवेणीधुतधूलिमग्नममङ्गमभिधत्ते आ

यातसम्पदंममगेहिन्यातदत्तसलिलेन १३ वक्षःस्थलस्थमेममममुखेस्थप

धार्त्तनमौलिमालभसे पीनोत्तुंगस्तनभरहरीभवतोरतिश्रान्ते १४ वदन

आपाटलंनभोवादद्वरक्तमाननयंतीत्वं हतिमतीनांसार्थंतस्यभुजंगस्पंदं

ग्लासि १५ वकारयश्या श्रीरपिभुजंगभोगेमोहनविज्ञेनशीलैनायेन

सोपिहरिःकुरुषोयदिकुकषाटनरेपिकिंकर्म्मः १६ शंकेयास्थैर्य्यमयीस्थर

यपतिवात्मनोभवस्यापि दर्पशिलामिवभवतीकतरस्तरुणोविधा

८२

लयति ७ शार्दूलनखोरभंगुरकठोरनखज्ञानन्तरापरचनापि बालाना।

मपि बालायस्मात्त्वमपि हृदि वससि ८ कुन्तलपक्षकुन्तलराशि गिरागोक

र्णकण्ठमपि वससि गीतध्वनिमधुरेकरोति कान्तयहंसलनन्तः ९ श्रीः

श्रीफलेनराज्यं स्तनराजेन नाम्ना समानता लब्धं कुचयोः समकलास्मा

कुगोष्ठस्य चक्रवर्तित्वं १० श्रोणीभरमावंकेप्रियोभयं मननामि पतिभुजे

मौलिः गन्धस्वासो वदने स्मरनामिर्दं चोरत्नं त्रिदिवं ११ स्निग्धस्निग्धचुंबति

वनरैवसहितरवन्निवान्तः दयादिवहृदयमंतः स्मरामि तस्याः स्तुऊर्जो

गो॰ स॰
६५
65

स्तिमितमयमशिथिलकेलिखगमिथुनं २२ शुकसारसमरनादहृदयहर
ष्यैकसारसर्वस्व गुरुजनसममदनमकप्रसीदजंवफलं दलय २३ शिशिरसा
द्रसिकपद्महृदयहरिताहजन्मभर्जयसि शरणागतदासाऽभजनतत्व
वेतिकसत्वं २४ शीतलैधवसन्धवशीतांशुकलेवरहरेश्शिव उरसिभुजंग
परीतमत्वं केतकिनवलतनःस्थपा २५ शरणागतपनीतगुणपापसमर्पयंमा
प्रणामकरुहमानि मदनधवलतनयेव नवपावशांहतिनीतोऽसि २६ शार

खोरकशशखोरजेबखानमनकरस्थपद्मविचिरंद नादरपदमिहगणकः

६५

प्रमाणोरुरुधो मतानेकः २४ शशिशिरस्त्वोपमकोनेल्लवाल्पपातिप्रहंस्रवा

नायाः मदनाशिवत्रिकाघाख्यांगशोभाकदर्थयेति २६ शोषिसेनभ

नाश्रापिभर्त्स्कार्यंमजंतिनहृत्ताः बलिनाहूरेवाहो बलयाहूजंति

धावंति २९ शवश्रा घट्टचरणकोटेश्वंपरागनुणवर्णमायुधंस

ला त्वांप्रथिमेयमधामधुनाशक्तिंस्मरोवदति ४. वनजा सादिव

सयोपकूसभ्यपदेशाकेवलंरहिता द्वितीयोर्दिवसस्यपरातिथि

विशेषातिथिस्त्वमसि ५. सनननननननवरेखालंवीनवधर्मविंअं

वक्रीभवन्ति ५२ स्वभावेन बध्नन्तं कर्मादानेकं कोऽकौशल्यदत्तं पिशुनानां

परमाणूनां कोटिभोगोऽप्यपरिमाणः ५३ सौभाग्यं दातृत्वं कर्त्रेव परिहृत्य श्रोत

तत्फलीनां वामार्द्धमेव देव्याः स्वबाहुः स्त्रीत्वमिव निर्वेशयता ५४ शुभाशुभमव

वमितो भवता संसर्गश्री त्रिनाथस्तेन तेः सापीडये वजीवनिर्द्धनीवैषेषु

विद्वेषं ५५ सान्तरागमयी स्वभावस्वकास्तेन तेः करवरहापता धामि

नाथकृतं त्रिविदा भवता कामसमीरमालेव ५६ सर्वोऽस्मिन्नत्र भगोवशी

श्रेष्ठेव किं देयं तो अपरास्तिसंदर्शयत्यानयानया समसहदं संस्पृशसि

को॰ता॰ ६७

67

६७

नदहनविकारामनोहराश्रीहिलानमति ७ हरस्यवर्तमानःसंज्ञातोयं
समानहृतानां एतैवमित्रहसैर्भञ्जितैःकाव्यसर्गैरिव ८ सर्वासामे
वसतेवपयस्वसारंमनोहारि तस्याएवयौवनःपुनरावृत्तोऽध्यामिवस
पुरं ९ स्वशेपियात्रमंवसियानेश्रवणामिनीस्वहादि इत्थंनवुद्धिमे
यशोगरुद्वयाभिवारिसंतीवेलि १० सपराहृतिचरंतीवासेवतत्पनवधा
ति रक्षितिपक्षिनरस्त्रयासिधमयासिपानयासि ११ सावकुलनगभा
वासीमाउंवेतिकिनवनवनस्यं कोरिदिवरादिकावायमविधेःसर्वेएवप

यंतीर्थकाकरेव १७ सञ्जीउतिगस्मिनमंदक्षमसितंमामांस्पृशेतिमांसंगा
याक्रोपमेमवालायवंविधायशिरितंविधया १८ सकरमस्नाहिरिततंसाते
पंसनस्तवमशिरसनिगीवं ममाःस्वरमंशरमंयमायमयकलनलोभ्यः १९ न
खलुमलिमलानांविदधमाभयानमभिस्वेमलिनां केनाप्यविविकांक
स्तनंविहायेनरःमात्स्यः मायाकांतेनंगा दरलाभीलोपवारतीत्रेण विरहे
णशंशिमानंनीनानहितेनेनदृवैव २० स निविलिनलिमलकारवलमा
राजलोकविनौनाया लोलकंठेनमयामपविदरम्यानमनमाश्रितिमयया स

गी॰ग॰

७०

70

रविमोचीकृतमदनेपतिश्चनेकल्लवादंकुरुते नाभ्योभीर्भगवानविसर
कमविजोहृदः१ज्ञः ८३ सामयिनदासबुद्धिर्नयतिर्नापित्रपानविषास:
हंतनिरीक्षनवोकांमम्येवयमप्रियाज्ञाताः ८४ स्वविरापानेदहिती
निशिभुक्तादिनमुखेविरम्येयं धवलनखांकंनिजैवक्षः कुंकुमाईनद
र्शयति ८५ स्तनजघनोरुभ्रगोपीगाहंलमोनिवेशितस्नेहः प्रियका
लपरितोतिरियंविरज्यमेयत्नुवोकस्व ८६ साविक्षायानिशिनिशिह
तेवस्तहिनश्रीतलेतसे ज्वलतित्वदोयविरहापेषधियिरिवहिमवन्तः१

७०

हे सानीरसेपिनवस्तुटिनिविशानिनिर्यानिनलभनेस्थेर्यं संदरसखीद्विव
सकरविंवेनहिनांशुलेखेव ८८ सकुमारत्वंनिलोनसरसत्वमंनराखगुरणा
किंनामनेडलेखेशशायहेरीवकथितं ८९ सौरम्भमात्रमनस्तामास्लांमल
यकुमेषुनविशेषः नथापिधर्मार्थिनांसमरणः पत्नार्थमस्थत्पः ९० संवाद
यतिकंयानंयथ्योपवीजयतिगरहपदंगरहिरणी गरुहृतिनिवेशितदश
स्यानयाभीष्टसास्वसते ९१ सतंस्कन्तगुलोभुत्तवासहशेऽनर्जनंगोर
सा श्रीपिनकोटिःश्रणमनिसंदरहराचापिविपश्चिरिव ९२ सर्वसहामहीमि

गो॰ स॰

वविधायवाच्छवारिपरिश्रं भवतां तरमयमधुना संक्रान्तस्तेऽन्तः प्रेमा ५३
संभवति निखिलस्वरतामरसानां प्रकृतिचपलचरितानां अत्र भवति हराब्धि
रस्यापि भजनं गपरिशीलनं गंगा ५४ सलिलेषु कमलकेसरकेतकमंदा
रकंदकहमेषु वांछति मनो यस्यां धाम मधुपी स्मरधन्वविभ्रमभावं ५५
सालजितासपत्नीकुपितामीनः प्रियः सखीहाविता वालायाः पीडायां
निदानितेजागरेवैपैः ५६ अविरतगनस्पर्शं वाहनकलेनांगमालिंगय उ
ष्यवनिमानगेहहितासीसफलयति चोत्कलिकां ५७ सामर्थ्ये वरकारागं

७१

गंजेवनवलमृवखेवहन्ति वचनपथेस्तवनागः केवलमास्येमृकस्तेव ९८
साग्रंकांतमुत्तांतरयनिलानिखिलनीलरजनीसा उपसिद्दलीप्रदीपं
सखीभिरुपहस्यतेवाला ९९ सातीतगमानदहनामदनः स्वेहदण्डर्लं
भःपाकः त्वांकुररीमिववहन्तिप्रियासमानःसविस्मृतः १०० स्वेहन्त
निर्जिगीषसमरः शरणमपयावधिःकरिणां नविनन्तेकमनर्थदं
निनितंवधोवनोऽद्वेदः १ सदनादेवेनिदयिनोहसतिसखीविशानिध
शणिमिववाला ज्वलतिसपत्नीकोरेजल्मातिम्रगयेप्रसीदेति २ संकु

गो·स·
७२

तंत्रीह्रिततंत्रकां मनोमात्रविस्फुरन्मदनां दधिनां भजामि त्रुग्धामि
इतरितनवप्रसादेन २ साविलस्यैव वसंतीसदाशायेमहतिरसमये
तस्य गाडवसितविवासिंधोर्नमनागप्याईमां भजामि ४ सवितिमिर
तोक्रमनादित्रमोदमापिधायमोयमवमाने वंभ्योईमात्रधवास
इत्यदित्सःकदर्थयति ५ सुरभवनेनकुगाभ्यं पाप्याकुण्डदशिवि
तोभ्यं देवार्कनार्थस्तुघनसमोन्यस्मार्पितंकरूमं ६ सायंकरोगाघं
तस्थुपनांतिर्यनांनादः मित्रमसनतिमसोः कमलैराकं दद्रवन्मकः

७२

७ सुमहतिमस्तनिमिनेमयैव विरतेपिवेपमानोरुः नमस्वीनाम
पिहदलीमयैव वदहःस्थलेपतिता ८ सुभगाक्षजनविचालनेन
शिथिलभुजाम दृयं वयस्यापि उद्वर्त्तनेनयस्यास्यमाप्यतेकिंचिद
पगक्र ९ सर्वीशनवरवद्दनार्पणोत्रुजपिताप्रकटमधिरुढा वऊ
यं वाकरणाग्रहसाधारोषेणनातेयं १० सुग्रहीतसलिलपवनाःल
ववःपरमेदिनस्लीलगाः उत्पन्नापिविधिरेवाऽपिगराभुक्ताःकस्य
नमयाय ११ स्वकपोलेनप्रकटीकृतं प्रमनस्कारणंकिमपि हिरदस्य

गो॰ सु॰

७२

73

ञ्जीनस्यवमदंवकारेवदानमपि १२ सरंपतिरविदग्धःसानस्यवधिवर

निधुवनेनिपुणा मानिकमाधायगुरुंयस्त्वरधिगतमेकलव्येन १३ सौभा

ग्यमानवानस्यत्वयावधीर्यपमानमानीतः संविरहपांडिमानंभस्मस्नाः

नोपगंतन्त्रते १४ सान्विममकरंजतैलंवक्रसंदेशंप्रहृष्यसीतादिता स्व

श्रुसदृगमनमिलितंवाष्पजलंस्नेहलोत्पसती १५ संदर्शयंतिहृदरि

कुलटानांनमसिविततशाकिकल्ये सौलिमाल्येदीपकलिकावर्जिति

भाभोगिनोध्यानं १६ सर्ववनंतस्मालापिहितंनिरोहि नः शीलंतत्वरवि

७२

तारः प्रकृत्याः पंचधा यो मलिलेनो ऽस्य मेधेनं १७ सम्यगनिच्छन्नः श्वयो
र्थेल्लरयोस्वयंस्फुटीक्रियते सर्व्वंगएव भवति श्रयमो विनतातनजश्व
१८ सज्ञानएव हि विद्याश्रेभावे सेवज्र्जने मोहा गविह्र दर्शननयाकै
श्चित्वार्ईश्वतेगध्रः १९ सभगंवदति जनसंनिजपविरिति नैवरोचनेम
हं कीयक्षेपि हिमैवज्राभावोपरिते भवमेवाकवि: २० सोयगवाप्त
गताविचलः सार्विकृतत्रयतमपि हिमकिरिशिवोस्वलितागोवे
तवतंहरति २१ सद्धर्मवारितीममपरिकुटः स्वनन्तेन हस्संदेहः नवव

गो.क.
७४
75

त्वयानिवारितेनकुत्रकायेवसज्जंती २२ सकलगुणैकनिकेतनदानववाधे
नयशालिरुहराज मानोसिभनलेत्वंसनामनादेयफलकुसुमः २३ सं
दर्शिताटकमपयत्रदन्दनिलावकुल्वार्णः एवंनिकाममनीरागःखेतत्वादर्श
नयसागरी २४ स्वाधीनैवफलार्थेनोपजीव्यमनस्वशक्तिनकाया समंकोम
हमहदस्वजीवनमात्रमाशास्य २५ संतापमोहकंपान्स्वपादयित्वेति।
हंतमपिजंतव मातिविसर्जनस्यमतिः प्रभवति हांस्वरसेव २६ छायेयति
नरांचपलत्वात्परिवयलेशंगतांनवषीः कुलकामिनीवरिक्षिती।

७४

वहितसतो वाग्देवी जन्मजन्मापि २७ स्वनिलयनिकटे नलिनीमभिनवजा

तकन्दं निरीक्ष्यैव रागरहिताणि निश्चलपङ्क्ति विरागतः सावित्रिभिः पतितः २८

सावित्रतराननभावाद्धिम्भूलंकापि नैव दर्शयति अथ मे कहृदयवडु

प्रियतमे हिणा इवैस्तदपि २९ सततं मधुरो निर्गंबधोनकं कलालमोदयितः नवे

दहिनीयासकलंकः प्रतिपदिंदुरिव ३० स्वस्थानादपि विरमति निमज्ज

ति नीचमपि भजते निजपक्षरक्षणमनाः स्वजनो मैनाकशैल इव ३१

संहरणवाष्पजलं सा विरहदशाम्बुपरंपांजनेमकलयेतां दयितः पश्यतस्ते

गो॰ स्त॰
७५
75

प्रतिपल्लवयंके हृदसंगमकलहं ॥२२॥ सापांडुर्वलांगीनयासित्वंयत्रयाति
तत्रैवकरणीय कठिनैवकेनवविदोहस्तयरमोभ्रमाध्याने ॥२३॥ सातिवि
ध्वांजनीयालक्ष्मीरिवकमलगुणविकर्दमेस त्वंत्रवयतोस्मरत्नावी
स्मरणमात्रोपभोग्यासि ॥२४॥ हृदयजयागयासेविसहस्रंकिमपिकजि
तंस्मरको यत्नकलहमित्रनस्माभयकमदोदेतिमांस्तनत्तुः ॥२५॥ स्तनिशा॰
लाकानिहितंजननतंत्रोषसाविनिहितः लोचनबाणश्चांतर्ध्वथतरुण
किरणैरवोलिातिः स्तस्तिवरणयहारेनस्मादपस्मारिनोश्चविस्वपिपि

७५

नासहृशोऽपिहृतेप्रियममहृदयाद्दहहनिःस्मरसि १७ हतनित्यपत्नीप्र
श्रुतोऽद्दिनिवदनंचपिदधतेसख्यः सुखाप्यिनेननस्यांसुभगालयन्नामस्त
संसा १८ हृदयंममप्रतिहतगविरहिणाहृतेःसखेप्रियाशोकः प्रबलो
विदारयिष्यतिकलशजलंतीरवेलेव १९ हंतविरहःसमंतात्ज्वलय
तिदुर्वारतीव्रसंवेगः अरुणास्तपनाश्मिलाभिवदहनंर्ममांभस्मतांनय
ति २० हत्वाहर्वंनरेंगैःवक्रत्याचक्रेश्रुवाश्याये निहितः फलदलवल्क
लरहितस्यांतरिह्वेनरूत्स्तकः २१ हन्तकांचीपालिवंधोऽन्ननजवनाद

गो॰ स॰
७६
76

परिभोगभुक्तायाः उल्लसति रोमराजिः स्तनशंभोर्गरलरेखेव ८२ हृद्गत्या
हीरस्य दयितं त्वं यतोऽपि शान्तोपचारमालाय शृंगारमानमयतितीर्णः
प्रेमणः शेषोऽस्वरस्येव ८३ तां नमपकारितोऽपि यत्त्वं चरणागुप्रधाय
हृष्टपचारि उज्जास्यसि किमतः स्वासैः संवलकयत्नसैः ८४ त्वद्दो
ष्वस्मकृतां प्रकटयतो विदधत स्वमदस्वैः मधुनः उरुषस्य चगारि
मालविमाचभेदाय ८५ तवसा एवैविभिन्नवृत्तां गुणाससभवमति
रत्नकाैः वाग्देवी भजतो ममसंततः पदपंक्तवाधार्जी ८६ समग्रोपनिषि

७६

चित्रसंस्थितिविचित्रामित्रवक्त्र कस्माज्जनयति हर्षं सत्काव्यं मधुरवच
नं च ४७ शस्त्रसंधिविधानं सदलंकारं हरवर्णं च अक्लिष्टमेवं काव्यं म
णिं च वक्रं कंठे को न धारयति ४८ एकाधनिर्द्धितीया त्रिभुवनसारस्फुटा कि
वाक्यार्या पंचेषुहिताथकामा मानसंस्थवत्समनमशती ४९ का विरताभि
स्त्राद: शान्तवाद: समैकसंवाद: विदाद्वितोदर्कं: सदर्थौ मतायैः ५० हर॰ ४
अयनवलभसाम्यांसमनशतीशिवमोदाम्यांमे घौरिवसविचंद्राभ्यां
प्रकाशितानिर्मलीकृतम ५१ हरिचरणवामलीलांवाममनःस्वकविपदं

गो॰ स॰

लिष्टः सुकृतार्यासप्तशतीमेतां गोवर्द्धनाचार्यः ५१ इति गोवर्द्धनविर

चितार्यासप्तशती संपूर्णा ॥ शुभं भवतु सर्वेषाम् ॥